

TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ NỘI 2
KHOA GIÁO DỤC TIỂU HỌC

NGUYỄN THỊ QUỲNH TRANG

**“ TÌM HIỂU THỰC TRẠNG VỀ VIỆC XỬ LÝ CÁC
THSP TRONG CÔNG TÁC GVCNL TRƯỜNG TIỂU
HỌC TRUNG NHỊ, THỊ XÃ PHÚC YÊN, VĨNH
PHÚC”**

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP ĐẠI HỌC
Chuyên ngành: Tâm lý học

Người hướng dẫn khoa học
Th.S HOÀNG THỊ HẠNH

HÀ NỘI - 2014

LỜI CAM KẾT

Tôi xin cam đoan rằng đây là công trình nghiên cứu của tôi, có sự hỗ trợ từ Giáo viên hướng dẫn là THS. Hoàng Thị Hạnh. Các nội dung nghiên cứu và kết quả trong đề tài này là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất cứ công trình nghiên cứu nào trước đây. Những số liệu trong khóa luận phục vụ cho việc phân tích, nhận xét, đánh giá được chính tác giả thu thập từ các nguồn khác nhau có ghi trong phần tài liệu tham khảo. Ngoài ra, đề tài còn sử dụng một số nhận xét, đánh giá cũng như số liệu của các tác giả, cơ quan tổ chức khác, và cũng được thể hiện trong phần tài liệu tham khảo. Nếu phát hiện có bất kỳ sự gian lận nào tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm trước Hội đồng, cũng như kết quả khóa luận tốt nghiệp của mình.

Xuân Hòa, ngày 10 tháng 05 năm 2014

Sinh viên

Nguyễn Thị Quỳnh Trang

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian thực hiện đề tài khóa luận tốt nghiệp, dưới sự hướng dẫn tận tình của giáo viên hướng dẫn và được phía nhà trường tạo điều kiện thuận lợi, tôi đã có một quá trình nghiên cứu, tìm hiểu và học tập nghiêm túc để hoàn thành đề tài. Kết quả thu được không chỉ do nỗ lực của cá nhân tôi mà còn có sự giúp đỡ của quý thầy cô, gia đình và các bạn.

Tôi xin chân thành cảm ơn

Bán giám hiệu nhà trường, Ban chủ nhiệm khoa Giáo Dục Tiểu Học – Trường Đại học Sư Phạm HN 2 đã quan tâm, tạo điều kiện giúp tôi hoàn thành hoàn thành khóa luận tốt nghiệp.

ThS. Hoàng Thị Hạnh : Cô đã hướng dẫn, hỗ trợ tôi hoàn thành tốt đề tài về phương pháp, lý luận và nội dung trong suốt thời gian thực hiện khóa luận tốt nghiệp.

Gia đình đã tạo điều kiện học tập tốt nhất.

Các bạn đã giúp đỡ, trao đổi thông tin về đề tài trong quá trình thực hiện khóa luận.

Trong quá trình thực hiện và trình bày khóa luận không thể tránh khỏi những sai sót và hạn chế, do vậy tôi rất mong nhận được sự góp ý, nhận xét phê bình của quý thầy cô và các bạn.

Kính chúc quý thầy cô và các bạn sức khỏe!

Người thực hiện đề tài

Nguyễn Thị Quỳnh Trang

MỤC LỤC

PHẦN 1: MỞ ĐẦU.....	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Lịch sử nghiên cứu đề tài.....	2
3. Mục đích nghiên cứu.....	4
4. Đối tượng, khách thể nghiên cứu đề tài.....	5
5. Phạm vi nghiên cứu.....	5
6. Giả thuyết khoa học.....	5
8. Phương pháp nghiên cứu.....	6
9. Cấu trúc khóa luận.....	6
PHẦN 2: NỘI DUNG.....	7
CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN.....	7
1.1. Các vấn đề lý luận THSP và UXSP.....	7
1.1.1. Tình huống.....	7
1.1.2 Tình huống có vấn đề.....	7
1.1.3 Tình huống sư phạm.....	8
1.1.4 Ứng xử sư phạm.....	12
1.1.5. Phân loại tình huống sư phạm.....	13
1.2. Giáo viên chủ nhiệm.....	15
1.2.1 Giáo viên là gì?.....	15
1.2.2 Giáo viên chủ nhiệm là gì?.....	16
1.3. Các vấn đề lý luận về công tác GVCNL và việc xử lý THSP trong.....	16
1.3.1. Vị trí, vai trò của GVCNL trong nhà trường Tiểu học.....	16
1.3.2 Nhiệm vụ, chức năng của GVCNL trong nhà trường Tiểu học.....	17
1.3.3. Ý nghĩa của việc xử lý THSP trong công tác GVCNL ở nhà trường Tiểu học.....	18
1.3.4 Nội dung và phương pháp công tác của GVCNL trong trường Tiểu học.....	21

1.4 Hệ thống hóa – phân loại THSP trong công tác GVCNL ở nhà trường Tiểu học.....	29
1.4.1 Nguyên tắc phân loại.....	29
1.4.2 Cơ sở phân loại các THSP	29
1.4.3 Các loại THSP trong công tác GVCNL GVCNL ở nhà trường Tiểu học ...	30
CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG VIỆC XỬ LÝ CÁC THSP TRONG CÔNG TÁC GVCNL CỦA GIÁO VIÊN Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC TRUNG NHỊ THỊ XÃ PHÚC YÊN, VĨNH PHÚC.	35
2.1. Thực trạng giáo viên tham gia công tác GVCNL ở trường Tiểu học Trung Nhị- Phúc Yên, Vĩnh Phúc:.....	35
2.2. Thực trạng nhận thức của giáo viên về việc xử lý THSP trong công tác GVCNL GVCNL ở nhà trường Tiểu học	36
2.3. Tìm hiểu các loại THSP thường xảy ra ở trường Tiểu học mà GVCN cần phải xử lý trong quá trình thực hiện công tác GVCNL	36
2.4. Tìm hiểu về việc xử lý THSP trong công tác GVCNL ở trường Tiểu Học Trung Nhị- Phúc Yên, Vĩnh Phúc:.....	37
CHƯƠNG 3: ĐỀ XUẤT PHƯƠNG ÁN GIẢI QUYẾT MỘT SỐ LOẠI THSP ĐIỂN HÌNH TRONG CÔNG TÁC GVCNL Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC	43
3.1. THSP với cá nhân và tập thể học sinh	43
3.1.1. THSP với cá nhân học sinh.....	43
3.1.2. THSP với tập thể học sinh	47
3.2. THSP với các giáo viên khác trong trường.....	52
3.3. THSP với cha mẹ học sinh.....	54
PHẦN 3: KẾT LUẬN.....	56
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	58
PHỤ LỤC.....	

PHẦN 1: MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Con người vừa là mục tiêu vừa là động lực thúc đẩy sự phát triển của toàn xã hội. Việc đào tạo con người mới là yêu cầu cấp bách mang tính chiến lược phục vụ cho xã hội hiện nay và mai sau. Trong giai đoạn hiện nay nước ta đã và đang chuyển sang một giai đoạn mới đó là thời đại công nghiệp hóa hiện đại hóa đất nước. Để tiến kịp xu hướng, sự phát triển của thời đại, giáo dục đang trở thành mối quan tâm của xã hội. Bậc Tiểu học được coi là bậc học nền móng của hệ thống giáo dục quốc dân, chất lượng giáo dục phụ thuộc rất nhiều vào kết quả của bậc học này.

Khác với học sinh bậc Trung học cơ sở và Trung học phổ thông, học sinh Tiểu học hồn nhiên, ngây thơ, trong sáng, hiếu động và thích khám phá thế giới xung quanh mình. Với các em tất cả mới chỉ bắt đầu bước những bước chập chững vào cuộc sống, vào thế giới tri thức vô hạn của nhân loại. Do vậy các em gặp phải rất nhiều khó khăn ngỡ ngàng và rất cần sự chỉ bảo của giáo viên, đặc biệt là của người GVCNL. Bên cạnh việc đem lại cho các em những tri thức, vốn hiểu biết thì người GVCNL còn phải chỉ bảo hướng dẫn các em biết cách ứng xử, có thái độ đúng đắn với mọi người xung quanh, qua đó hình thành những phẩm chất tốt đẹp của nhân cách. Muốn vậy người GVCNL trước hết phải có được sự UXSP thông minh, khéo léo, tế nhị, linh hoạt trong mọi quan hệ, trong các tình huống giáo dục cụ thể.

Thực tiễn giáo dục, dạy học ở Tiểu học cho thấy giáo viên làm công tác GVCNL thường gặp phải rất nhiều THSP nảy sinh, không ít giáo viên còn lúng túng trong việc giải quyết các tình huống đó sao cho hợp tình hợp lý và thỏa đáng nhất. Vì vậy việc tìm hiểu và xử lý trước các THSP nảy sinh là một việc làm vô cùng quan trọng đối với GVCNL, bởi người GVCNL ở trường

Tiểu học vừa giảng dạy hầu hết các môn học, vừa tham gia quản lý giáo dục học sinh trong mối quan hệ với các lớp khác trong nhà trường, với gia đình và xã hội.

Việc xử lý thành công trước mọi tình huống nảy sinh trong thực tiễn dạy học – giáo dục sẽ là yếu tố quan trọng góp phần tạo nên sự thành công trong công tác GVCNL. Sự nhanh nhạy và khéo léo trong UXSP của giáo viên nói chung phải được dựa trên một trình độ năng lực sư phạm. Điều đó là vô cùng quan trọng để vừa tạo ra hứng thú cho học sinh trong học tập, vừa tạo ra sự yêu nghề, mến trẻ của người giáo viên khi họ thành công trong vai trò của mình. Mặt khác sự thành công trong UXSP cũng phụ thuộc rất nhiều vào những kinh nghiệm tích lũy được trong thực tiễn giáo dục, giảng dạy và làm GVCNL, phụ thuộc vào thiện chí của người giáo viên đối với học sinh.

Trên thực tế dạy học - giáo dục và thực tiễn công tác GVCNL ở Tiểu học thường nảy sinh các loại tình huống nào? Các GVCN tiếp nhận và xử lý các tình huống đó ra sao? Học đã thực sự thành công trong vai của mình hay chưa? Đó chính là vấn đề mà tôi muốn đề cập đến trong khóa luận tốt nghiệp của mình, khóa luận có tiêu đề: ***“Tìm hiểu thực trạng về việc xử lý các THSP trong công tác GVCNL trường Tiểu học Trưng Nhị, thị xã Phúc Yên, Vĩnh Phúc.”***

2. Lịch sử nghiên cứu đề tài

Tình huống giáo dục nói chung và THSP nói riêng xuất hiện cùng với quá trình dạy học và giáo dục của loài người, xuất hiện khi có một nội dung hay một nhiệm vụ nào đó trong quá trình giáo dục cần được giải quyết hay tháo gỡ.

Để giải quyết những tình huống nảy sinh trong môi trường sư phạm nói chung và nhà trường Tiểu học nói riêng thì yêu cầu đặt ra cho mỗi người giáo viên là phải biết cách UXSP sao cho khoa học, phù hợp với đặc điểm tâm

sinh lí của học sinh lứa tuổi Tiểu học. Trong suốt cuộc đời của mỗi người giáo viên, ít nhiều ai cũng đã từng chứng kiến và tham gia ứng xử trước những THSP nảy sinh trong và ngoài lớp học, sau mỗi tình huống được xử lí là một bài học kinh nghiệm quý báu được rút ra và bài học đó được người này truyền cho người kia thế hệ trước truyền cho thế hệ sau.

Vấn đề ứng xử trước những THSP nếu hiểu theo cách của người xưa thì đó chính là phép đối nhân xử thế, còn theo thời đại ngày nay thì đó là nghệ thuật ứng xử trong giao tiếp. Ở thời xưa, phép đối nhân xử thế được ông cha ta rất coi trọng và đó cũng được xem là một tiêu chuẩn để đánh giá phẩm chất đạo đức một con người. Từ thực tiễn cuộc sống ông cha ta đã đúc kết thành những bài học kinh nghiệm quý báu và cho đến ngày nay những bài học đó vẫn còn nguyên giá trị đó là bài học: “Bí quyết lục tri”(hay còn gọi là sáu điều cần biết); Tri kỉ (biết mình); Tri bỉ (biết người); Tri chỉ (biết giới hạn); Tri túc (biết thế nào là đủ); Tri thời (biết thời thế) và Tri ứng (biết ứng xử).

Trong thời đại ngày nay xã hội loài người phát triển và có nhiều diễn biến phức tạp, những kinh nghiệm giao tiếp của con người không chỉ dừng lại ở những bài học về phép đối nhân xử thế mà còn được nâng lên thành lí luận, đó là nghệ thuật ứng xử. Nói đến THSP và nghệ thuật UXSP là nói đến vấn đề được rất nhiều công trình nghiên cứu về khoa học giáo dục quan tâm đề cập đến.

Vào những năm đầu thế kỉ XX xuất phát từ thực tiễn giáo dục của mình các nhà giáo dục đã cho ra rất nhiều bài học quan trọng về xử lí tình huống.

Trước hết phải kể đến nhà giáo dục nổi tiếng A.S.Macarenco với tác phẩm “Bài ca sư phạm”. Qua tác phẩm này chúng ta học được rất nhiều thủ pháp đối nhân xử thế qua cách thức giáo dục trẻ em chậm tiến ở các trường cải tạo Decdinsky và Goocki.

Ở nước ta từ những năm 70 của thế kỉ XX trở lại đây, vấn đề tình huống và xử lí tình huống được nhiều tác giả quan tâm nghiên cứu:

- Tác giả Đặng Vũ Hoạt, Hà Thế Ngữ trong cuốn “Giáo dục học”(tập 2); tác giả Phạm Khắc Chương với cuốn: “Giải pháp giáo dục tiểu học giả định” đã đưa ra khái niệm tình huống và phương pháp tình huống.[6]

- Tác giả Nguyễn Văn Hộ và Trịnh Trúc Lâm trong: “Ứng xử sư phạm” đã tập trung làm sáng tỏ bản chất UXSP trong giao tiếp giữa thầy và trò theo quan điểm hoạt động và giáo dục, đồng thời cũng chỉ ra một số khó khăn mà một số giáo viên gặp phải khi ứng xử các tình huống sư phạm nảy sinh.[7]

- Tác giả Hoàng Yến và Mạnh Quỳnh trong cuốn: “Ứng xử sư phạm với học sinh Tiểu học” cũng đã đề cập đến vấn đề tâm lí lứa tuổi học sinh Tiểu học và cách UXSP đối với học sinh tiểu học thông qua một số THSP điển hình” [15].

Kết luận: Qua việc tìm hiểu về các công trình nghiên cứu của các tác giả trong và ngoài nước có thể khẳng định: Tìm hiểu về các THSP và việc ứng xử trước những THSP nảy sinh trong quá trình giáo dục luôn được quan tâm. Tuy nhiên ở mỗi tác giả lại đề cập đến vấn đề này theo một khía cạnh khác nhau và đều thu được những thành tựu đáng kể. Kế thừa và phát triển những thành tựu đã đạt được trong các công trình nghiên cứu trên, trong đề tài này, tôi xin đề cập đến một khía cạnh nhỏ là ***“Thực trạng về việc xử lí các THSP trong công tác GVCNL trường Tiểu học Trung Nhị thị xã Phúc Yên, Vĩnh Phúc”***.

3. Mục đích nghiên cứu

Từ việc nghiên cứu cơ sở lí luận và tìm hiểu thực trạng về việc xử lí các THSP trong công tác GVCNL ở trường Tiểu học, đề xuất phương án giải quyết một số loại THSP điển hình trong công tác GVCNL ở trường Tiểu học.

4. Đối tượng, khách thể nghiên cứu đề tài

4.1. Khách thể

Các GVCNL của trường Tiểu học Trung Nhì- Phúc Yên- Vĩnh Phúc.

4.2. Đối tượng

Tìm hiểu thực trạng về việc xử lí các THSP trong công tác GVCNL của giáo viên ở trường Tiểu học.

5. Phạm vi nghiên cứu

Vì thời gian, điều kiện kinh phí còn có hạn nên tôi chỉ nghiên cứu ở trường Tiểu học Trung Nhì- Phúc Yên.

6. Giả thuyết khoa học

Tình huống sư phạm xảy ra một cách thường xuyên trong bất kỳ giờ học nào, tiết học nào ở trường tiểu học. Tình huống sư phạm ở Tiểu học mang đặc trưng riêng phù hợp với độ tuổi hồn nhiên và trong sáng của các em. Tuy nhiên, có những tình huống đơn giản, nó tự được giải quyết ổn thoả ngay lập tức, có những tình huống phức tạp, nhạy cảm, lại có những tình huống gây không ít khó khăn cho GVCN, đòi hỏi phải có sự gặp gỡ giữa nhà trường, phụ huynh... Nhìn chung, GVCN, đã hiểu về tình huống, tuy nhiên tình huống xuất phát từ lứa tuổi học sinh tiểu học nên nhiều giáo viên còn coi nhẹ, việc giải quyết chưa được thấu tình đạt lý hoặc bỏ qua không giải quyết...

Nếu phát hiện được đúng thực trạng về việc xử lí THSP trong công tác GVCNL và hệ thống được các THSP thường nảy sinh cùng với việc đề xuất các phương án giải quyết hợp lí thì sẽ góp phần nâng cao hiệu quả dạy học – giáo dục trong công tác GVCNL ở trường Tiểu học hiện nay.

6.1. Tìm hiểu các vấn đề lí luận về THSP và thực trạng xử lí các THSP trong công tác GVCNL.

6.2. Hệ thống hóa – phân loại các THSP thường nảy sinh trong công tác GVCNL ở trường Tiểu học.

6.3. Tìm hiểu kĩ năng xử lí các THSP trong công tác GVCNL của giáo viên ở trường Tiểu học Trung Nhị- Phúc Yên.

6.4. Đề xuất một số phương án giải quyết các THSP điển hình nhằm góp phần nâng cao hiệu quả xử lí THSP công tác GVCNL ở trường Tiểu học.

7. Phương pháp nghiên cứu

Trong khóa luận của mình, tôi đã sử dụng một số phương pháp sau:

❖ Phương pháp nghiên cứu tài liệu lí luận; tài liệu Tâm lí học, Giáo dục học, Sư phạm học Tiểu học và các tài liệu khác có liên quan đến đề tài.

- Phương pháp đàm thoại: Trò chuyện, trao đổi trực tiếp với GVCNL ở các trường Tiểu học

- Phương pháp điều tra để thu thập các thông tin và số liệu cần thiết từ thực tiễn dạy học – giáo dục phục vụ cho đề tài.

- Phương pháp thống kê toán học: Thu thập số liệu, tính toán đưa ra con số cụ thể.

❖ Phương pháp tổng kết kinh nghiệm trong nghiên cứu khoa học giáo dục: từ những kết quả thu được tổng hợp lại để phân tích đánh giá và rút ra kết luận.

8. Cấu trúc khóa luận

Phần 1: Mở đầu.

Phần 2: Nội dung:

+ Chương 1: Cơ sở lí luận

+ Chương 2: Thực trạng việc xử lí các THSP trong công tác GVCNL của giáo viên ở trường tiểu học Trung Nhị- Phúc Yên- Vĩnh Phúc.

+ Chương 3: Đề xuất phương án giải quyết một số loại THSP điển hình trong công tác GVCNL ở trường Tiểu học.

Phần 3: Kết luận.

PHẦN 2: NỘI DUNG

CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN

1.1. Các vấn đề lý luận THSP và UXSP

1.1.1. Tình huống

Theo từ điển Tiếng Việt: “Tình huống là sự diễn biến của tình hình về mặt cần phải đối phó”. [8, tr 979].

Như vậy có thể hiểu tình huống là những sự kiện, vụ việc, hoàn cảnh có chứa mâu thuẫn nảy sinh trong hoạt động, trong mối quan hệ giữa con người với tự nhiên, với xã hội, giữa con người với nhau, buộc chúng ta phải giải quyết, ứng xử kịp thời nhằm hướng những bất lợi thành có lợi, làm cho hệ thống xã hội ổn định và phát triển cao hơn, bền vững hơn.

1.1.2 Tình huống có vấn đề

Có nhiều ý kiến khác nhau của các tác giả trong và ngoài nước về tình huống có vấn đề:

- “Tình huống có vấn đề là trở ngại về mặt hiện tượng, sự kiện, quá trình của thực tế khi chưa đạt tới mục đích bằng cách thức hoạt động quen thuộc. Tình huống này kích thích con người tìm cách giải thích hay hành động mới”. [9, tr 14].

- “Tình huống có vấn đề là trạng thái tâm lý của sự khó khăn về trí tuệ xuất hiện ở con người khi họ trong tình huống có vấn đề mà họ phải giải quyết, không thể giải thích một sự kiện mới bằng tri thức đã có hoặc không thể thực hiện hoạt động bằng cách thức đã có trước đây và họ phải tìm cách thức hoạt động mới” [12, tr140].

Như vậy mỗi tác giả đưa ra một ý kiến về tình huống có vấn đề. Song các ý kiến đó đều chứa đựng những điểm chung, đó là trong tình huống có vấn đề luôn luôn chứa đựng một mâu thuẫn cần khắc phục. Việc nghiên cứu

và giải quyết tình huống có vấn đề có tác dụng kích thích chủ thể tìm tòi và chiếm lĩnh tri thức mới.

1.1.3 Tình huống sư phạm

Hiện nay có rất nhiều quan điểm khác nhau khi đưa ra khái niệm về THSP. Do thời gian nghiên cứu có hạn nên tôi xin đưa ra một vài quan điểm sau:

Quan điểm 1: “THSP đó là những hoàn cảnh sư phạm được tổ chức một cách chuyên biệt” [6, tr 58].

Quan điểm 2: “THSP là những sự kiện, vụ việc hay hoàn cảnh có vấn đề khẩn thiết, bức xúc nảy sinh trong quá trình giáo dục, buộc nhà giáo dục phải ứng phó, xử lý kịp thời nhằm đưa hoạt động của người được giáo dục trở lại trạng thái ổn định và phát triển” [12, tr 17].

Quan điểm 3: “THSP được hiểu rõ là những sự kiện xuất hiện trong quá trình dạy học và giáo dục chứa đựng trong đó những mâu thuẫn có vấn đề cần được giải quyết”. [7, tr 55].

Kết luận: Từ những quan điểm nêu trên, chúng ta có thể hiểu khái niệm THSP một cách khái quát như sau: “THSP là tình huống có vấn đề trong dạy học hay giáo dục chứa đựng những mâu thuẫn đòi hỏi nhà giáo dục phải tiếp nhận, quyết tâm giải quyết.

THSP chỉ xuất hiện khi có một nội dung, một nhiệm vụ nào đó trong quá trình giáo dục cần được giải quyết hoặc tháo gỡ. THSP là một dạng đặc biệt của mối quan hệ giao tiếp giữa người giáo dục và người được giáo dục trong đó để giải quyết tình huống nhà giáo dục phải cần đến tri thức mới, cách thức mới chưa hề biết trước đó. Còn ở đối tượng giáo dục là nhu cầu nhận thức hoặc hành động trong tình huống tương ứng, kết quả của việc giải quyết THSP sẽ là tự thỏa mãn hoặc chưa thỏa mãn những mâu thuẫn đã nảy sinh do

vấn đề giáo dục đặt ra, đồng thời sẽ là sự gia tăng tri thức mới, những phương thức hoạt động mới đối với chủ thể giáo dục và đối tượng giáo dục.

THSP có những đặc trưng sau:

❖ **Thứ nhất là: Tính có vấn đề**

Các THSP bao giờ cũng chứa đựng các vấn đề xảy ra trong dạy học hay giáo dục. Sự xuất hiện các vấn đề trong Tiểu học tạo ra những kích thích ban đầu đòi hỏi chủ thể giáo dục phải nhận thức và chấp nhận vấn đề tìm kiếm những cách thức, tri thức vốn có để giải quyết vấn đề đó, giúp đối tượng giáo dục thỏa mãn nhu cầu trong hoạt động giao tiếp.

Ví dụ: Là giáo viên mới ra trường và được phân công chủ nhiệm lớp 4. Một hôm tình cờ bạn nghe được các em học sinh lớp bạn chủ nhiệm nói chuyện với nhau là không thích bạn và có ý chê cách giảng của bạn không hay, không hấp dẫn bằng cô giáo cũ. Là GVCN lớp, bạn sẽ xử lý như thế nào? Vì sao?

Phân tích: Đây là THSP cũng thường xuyên xảy ra và vấn đề ở đây là học sinh lớp bạn không thích bạn. Trước vấn đề này người GVCN phải nhận thức là mình đã quan tâm đến lớp chưa? Đã chuẩn bị bài giảng tốt chưa? Đã làm được gì? Và còn thiếu sót gì? Trong dạy học và giáo dục, đồng thời cũng phải chấp nhận vấn đề học sinh không thích bạn chắc chắn là do bạn còn mắc thiếu sót gì đó từ đó tìm hiểu qua các em, tự nhận xét, đánh giá bản thân để giải quyết vấn đề đó và tạo mối quan hệ tốt đẹp với học sinh.

❖ **Thứ hai: Là tính mâu thuẫn**

Trong các THSP luôn luôn chứa đựng các mâu thuẫn cần được giải quyết. Một tình huống có thể chứa đựng một mâu thuẫn hoặc cũng có thể chứa đựng nhiều mâu thuẫn.

❖ Tình huống chứa đựng một mâu thuẫn :

Ví dụ: Em Hoa là học sinh lớp 4A, sau khi nhận bài kiểm tra môn toán cô giáo trả, thấy bị điểm kém em đã vò nát bài kiểm tra ngay tại lớp với thái độ bực dọc. Cô giáo đã được các bạn trong lớp cho biết hành động của Hoa. Nếu là giáo viên chủ nhiệm lớp đó, bạn sẽ xử lý như thế nào?

Phân tích: Mâu thuẫn giữa trách nhiệm phải giữ bài kiểm tra cẩn thận với hoạt động vò bài kiểm tra của học sinh.

❖ Tình huống chứa nhiều mâu thuẫn:

Ví dụ: Trong giờ học cả lớp 5A đang im phăng phắc nghe tiếng cô giáo giảng bài, thì ở cuối lớp có tiếng tí tách cắn hạt dưa. Cô giáo phát hiện chủ nhân tiếng động đó là Bình, em không chú ý bài mà ăn quà trong lớp. Cô gọi Bình đứng dậy nhưng em không chịu đứng và cãi lại cô giáo: “Em không ăn quà”. Là GVCN lớp đó bạn sẽ xử lý ra sao?

Phân tích: Tình huống chứa đựng hai mâu thuẫn:

- Mâu thuẫn giữa nội quy giờ học (im lặng, trật tự) với hiện tượng làm việc riêng gây mất trật tự của học sinh.

- Mâu thuẫn giữa việc giáo viên yêu cầu học sinh đó đứng lên với việc học sinh không chịu đứng và còn cãi lại giáo viên => mâu thuẫn giữa chuẩn mực đạo đức với thái độ tổ chức của học sinh.

❖ Thứ ba là: **Tính ngẫu nhiên và đặc thù**

Các tình huống bao giờ cũng xảy ra ngẫu nhiên không có sự sắp đặt hay báo trước. Khác với bậc học khác, ở bậc Tiểu học tình huống mang đặc thù riêng phù hợp với tâm lý lứa tuổi của học sinh Tiểu học.

Ví dụ: Sau khi trả bài cho lớp 3C, thầy Hùng gọi học sinh đọc điểm để thầy lấy điểm vào sổ. khi gọi đến Sơn, Sơn bèn trả lời được 10 điểm. Thầy Hùng nhớ là khi chấm bài chỉ cho Sơn 7 điểm, vậy mà giờ em lại đọc thành 10 điểm. Thầy hỏi Sơn và em trả lời: “Thưa thầy, con đã lỡ nhận phần thưởng

của bố mẹ rồi, hôm nay con vay thầy 3 điểm, ngày mai con sẽ trả thầy.” Là thầy Hùng, bạn sẽ xử lý như thế nào với Sơn?

Phân tích: Đây là THSP xảy ra mà không ai có thể ngờ tới, kể cả những giáo viên làm công tác GVCN lâu năm và có nhiều kinh nghiệm thực tế, chỉ có học sinh ở lứa tuổi Tiểu học mới có lối suy nghĩ vay trả điểm như vậy. Có thể nói đây là tình huống ngẫu nhiên và đặc thù chỉ có ở lứa tuổi học sinh Tiểu học.

❖ Thứ tư là: Tính đa dạng phức tạp

Tính đa dạng phức tạp được tạo ra bởi các yếu tố:

- + Khả năng có giới hạn về giải pháp giáo dục.
- + Tính chất phức tạp về điều kiện sống của mỗi cá nhân và sự ràng buộc của các mối quan hệ giao lưu trong tập thể.
- + Khả năng nhạy bén, sáng tạo và bản lĩnh của chủ thể giáo dục.

Tính đa dạng phức tạp của tình huống biểu hiện ở chỗ tình huống đó có thể xảy ra ở ngoài lớp học, ở lớp học, giờ học hay giờ ra chơi, giờ sinh hoạt, giờ ăn trưa, giờ nghỉ trưa và xoay quanh mối quan hệ giữa giáo viên – giáo viên, học sinh – học sinh. Tình huống phức tạp là do tình huống đó xảy ra chứa đựng những mâu thuẫn phức tạp, tiềm ẩn muốn giải quyết đòi hỏi phải có thời gian điều tra nắm bắt số liệu sau khi có đầy đủ số liệu mới đưa ra được phương án giải quyết mà phương án đó phải phù hợp với tâm lý lứa tuổi học sinh Tiểu học.

Ví dụ: Một cô giáo dạy ở làng trẻ SOS. Đối tượng của cô là những trẻ lang thang, cơ nhỡ. Một hôm, sau buổi tan học, cô thấy học trò của cô đang chờ cô ở cổng trường với một cái nón trong tay. Chúng nói: “Thưa cô, chúng con xin kính tặng cô cái nón”. Cô giáo ngạc nhiên: “Các con lấy đâu ra tiền mà mua nón tặng cô?”. Bọn trẻ trả lời rất hồn nhiên: “Thưa cô, hôm qua cô ra

ngoài đường cô bị người khác giật nón. Hôm nay chúng con ra ngoài đường, chúng con giật nón của người khác để tặng lại cô”.

Phân tích: Đây là tình huống chứa đựng những mâu thuẫn phức tạp, do điều kiện sống của học sinh là những trẻ lang thang, cơ nhỡ, thiếu sự giáo dục của cha mẹ, gia đình. Vì vậy các em có lối suy nghĩ rất hồn nhiên => Người ta giật nón của cô giáo được thì mình sẽ giật của người khác để trả lại cho cô. Vấn đề này liên quan việc giáo dục đạo đức cho học sinh; đòi hỏi phải đưa ra phương án giải quyết có tính thuyết phục và phù hợp với tâm lí lứa tuổi học sinh Tiểu học đặc biệt đối tượng là những trẻ lang thang, cơ nhỡ.

1.1.4 Ứng xử sư phạm

“Ứng xử: có hành vi, cử chỉ ngôn ngữ như thế nào đó trong những tình huống tiếp xúc với người xung quanh”. [8, tr 897].

Ứng xử là một hiện tượng xã hội được nảy sinh trong các mối quan hệ giữa con người với con người, còn UXSP được giới hạn trong phạm vi giao tiếp giữa một số nhóm xã hội mà chủ thể là những người làm công tác giáo dục với thế hệ trẻ.

“Sự khéo léo ứng xử về sư phạm nếu không có nó thì các nhà giáo dục giỏi đến mức nào cũng không bao giờ trở thành nhà thực hành giáo dục tốt, về bản chất không phải cái gì khác là sự khéo léo đối xử.” [11, tr 191].

“ UXSP là một dạng hoạt động giao tiếp giữa những người làm công tác giáo dục và được giáo dục trong nhà trường nhằm giải quyết các tình huống nảy sinh trong hoạt động giáo dục và giáo dưỡng.” [7, tr 21 – 22]

Như vậy UXSP được thực hiện bởi những nhân cách (nhân cách giáo viên và nhân cách học sinh). Thầy và trò là những con người cụ thể, ở những vị trí xã hội khác nhau, có trách nhiệm quyền hạn và lợi ích xác định, đồng thời mỗi người có hoàn cảnh, đời sống tâm lí và những mối quan hệ riêng biệt. Tuy vậy giữa những cá nhân này có một điểm chung trong hoạt động là

đều đạt tới mục đích giáo dục tổng thể trong việc hình thành nhân cách con người XHCN, các hoạt động của họ diễn ra trong môi trường sư phạm với những đặc trưng vốn có của nó như quan hệ thầy trò, cảnh quan trường lớp, thời gian học tập vui chơi. Các UXSP được thực hiện chủ yếu qua các mối quan hệ qua lại giữa người làm công tác giáo dục với học sinh hoặc tập thể học sinh, chịu sự điều tiết chi phối của những chuẩn mực xã hội, những quy chế, nội quy của cơ quan giáo dục đề ra mà giáo viên hoặc học sinh có trách nhiệm thi hành. Hoạt động ứng xử có được là nhờ ở sự xuất hiện những tình huống trong hoạt động giáo dục. Giao tiếp sư phạm và UXSP đều nhằm đạt tới mục đích nào đó về giáo dục.

1.1.5. Phân loại tình huống sư phạm

Có nhiều quan niệm, cách phân loại THSP khác nhau mỗi quan niệm lại dựa trên các cơ sở khác nhau. Cơ sở phân loại lại thường được dựa vào những biểu hiện bên ngoài của THSP.

1.1.5.1. Dựa vào không gian diễn ra THSP mà phân loại thành THSP trong giờ học và ngoài giờ học.

1.1.5.2. Dựa vào thành phần tham gia mà phân chia thành THSP giữa giáo viên với học sinh, giữa học sinh với học sinh hay giữa nhà quản lí giáo dục với học sinh.

1.1.5.3. Dựa vào tình huống xảy ra trong giáo dục hay dạy học mà phân chia thành THSP trong dạy học và trong giáo dục.

1.1.5.4. Căn cứ vào mức độ và mâu thuẫn nảy sinh trong tình huống để chia ra thành 2 loại tình huống là:

- Tình huống đơn giản: là những tình huống xảy ra dễ nhìn thấy mâu thuẫn, dễ tìm ra phương án giải quyết và đương nhiên là dễ nhìn thấy kết quả.

Ví dụ: Khi giáo viên đang giảng bài thấy học sinh nói chuyện riêng, ăn quà vặt.

- Tình huống phức tạp: là những tình huống xảy ra chứa đựng những mâu thuẫn phức tạp tiềm ẩn. Muốn giải quyết được đòi hỏi phải có thời gian điều tra để nắm bắt số liệu. Sau khi có đầy đủ số liệu mới đưa ra phương án giải quyết.

Ví dụ: Trong lớp bạn chủ nhiệm có một học sinh học rất kém, lại thường xuyên đi học muộn, trong giờ học lại thường xuyên ngủ gật, không chú ý nghe giảng. Khi bạn đến gặp phụ huynh của em ấy nhằm trao đổi về tình hình học tập của em và muốn phối hợp với gia đình để giúp đỡ em học tập tốt hơn thì mẹ em lại xin cho con thôi học. Lí do là vì bố em mất sớm, mẹ thì hay ốm yếu, dưới em còn có em nhỏ nữa. Mẹ em muốn xin cho em thôi học ở nhà trông em để mẹ đi bán hàng kiếm tiền nuôi các em và mẹ em còn phải kiếm tiền để chữa bệnh nữa.

1.1.5.5. Dựa vào mối tương quan không phù hợp giữa ba yếu tố là: giáo viên, học sinh, và yêu cầu giáo dục có thể phân loại THSP thành 4 nhóm:

Nhóm 1: THSP do học sinh (hs chưa đáp ứng được yêu cầu, nhiệm vụ dạy học - giáo dục). Học sinh chưa đáp ứng được những yêu cầu dạy học về kiến thức, thái độ, kĩ năng (với học tập), thói quen (nề nếp hoạt động học tập).

Học sinh chưa đáp ứng được nhu cầu giáo dục: nhận thức chưa đúng thậm chí lệch lạc về phẩm chất đạo đức, ý chí thái độ chưa đúng. Hơn nữa lệch lạc với học tập, bạn bè, giáo viên, những người khác.

Nhóm 2: THSP do giáo viên (giáo viên chưa đáp ứng được những yêu cầu dạy học - giáo dục).

- Chưa đáp ứng được yêu cầu dạy học: kiến thức chưa chuẩn, thậm chí sai, kĩ năng dạy học chưa đạt, chưa phù hợp về phẩm chất nghề nghiệp (không yêu nghề, bi quan, phẩm chất đạo đức chưa chuẩn mực, hành vi chưa phù hợp thậm chí sai với quy tắc dạy học, quy chế chuyên môn).

- Chưa đáp ứng được nhu cầu giáo dục: chưa đáp ứng được phẩm chất của nhà giáo dục (tư tưởng chính trị, đạo đức, tác phong, thái độ xã hội), chưa đáp ứng về năng lực, kỹ năng giáo dục, chưa đáp ứng về năng lực giao tiếp và tổ chức xã hội.

Nhóm 3: THSP do chính yêu cầu giáo dục (yêu cầu giáo dục chưa phù hợp với thực tiễn giáo dục).

- Chưa phù hợp với học sinh: Yêu cầu quá cao trong dạy học (khối lượng và độ khó của kiến thức quá cao so với khả năng của học sinh) giảng dạy không phù hợp với nội dung của chương trình.

- Chưa phù hợp với nội dung của chương trình: Đặt chỉ tiêu quá cao so với khả năng phấn đấu của giáo viên và học sinh (chỉ tiêu lên lớp, tốt nghiệp, khá giỏi chưa phù hợp với điều kiện hoàn cảnh thực tiễn), nội dung xa rời thực tiễn địa phương, phương tiện dạy học không đáp ứng được yêu cầu.

Nhóm 4: THSP do nhiều yếu tố:

- THSP do hai yếu tố: Giáo viên và học sinh, giáo viên và yêu cầu giáo dục hay học sinh và yêu cầu giáo dục. Cả hai yếu tố có những biểu hiện chưa phù hợp ở cùng mức độ hay nhiều mức độ khác nhau.

- THSP do cả ba yếu tố: Giáo viên học sinh và cả yêu cầu giáo dục.

Bốn nhóm THSP do nhiều nguyên nhân khác nhau tạo ra. Mỗi nguyên nhân lại có những biểu hiện đa dạng tạo nên sự đa dạng muôn vẻ của THSP.

Mỗi nhóm THSP có hướng giải quyết khác nhau tác động tới học sinh nhằm thay đổi chúng cho phù hợp với yêu cầu giáo dục.

1.2. Giáo viên chủ nhiệm

1.2.1 Giáo viên là gì?

Giáo viên là người giảng dạy, giáo dục cho học viên, lên kế hoạch, tiến hành các tiết dạy học, thực hành và phát triển các khoá học nằm trong chương trình giảng dạy của nhà trường. Đồng thời, giáo viên cũng là người ra kiểm

tra, ra đề, chấm điểm thi cho học sinh để đánh giá chất lượng từng học trò. Giáo viên nam thường được gọi là **thầy giáo**, còn giáo viên nữ thường được gọi là **cô giáo**.

1.2.2 Giáo viên chủ nhiệm là gì?

Giáo viên chủ nhiệm là giáo viên làm công tác chủ nhiệm một lớp. Giáo viên chủ nhiệm là linh hồn của cả lớp mình chủ nhiệm, là người chịu trách nhiệm trước nhà trường và phụ huynh về mọi hoạt động của lớp chủ nhiệm, và hành vi của từng học sinh trong lớp. Giáo viên chủ nhiệm có vai trò vô cùng quan trọng và nặng nề, nếu giáo viên chủ nhiệm không thực hiện tốt thì chẳng những ảnh hưởng đến kết quả công tác chủ nhiệm mà còn ảnh hưởng đến cả công tác giảng dạy.

1.3. Các vấn đề lí luận về công tác GVCNL và việc xử lí THSP trong công tác GVCN lớp trong trường Tiểu học

1.3.1. Vị trí, vai trò của GVCNL trong nhà trường Tiểu học

Với trọng trách là người “quyết định chất lượng giáo dục”, là người đặt nền móng cho sự phát triển nhân cách, là người mẹ thứ hai của học sinh, GVCNL trong nhà trường Tiểu học thực hiện một sứ mệnh cao cả đầy tính nhân văn và trách nhiệm. Ngoài việc truyền thụ tri thức văn hóa cho học sinh, GVCNL còn giúp các em phát triển toàn diện các mặt: Đạo đức, thể chất, lao động, thẩm mỹ...

Người GVCNL ở trường Tiểu học có vị trí, vai trò rất quan trọng, là người thay mặt Hiệu trưởng, Hội đồng nhà trường và Cha mẹ học sinh quản lí toàn diện học sinh và tập thể học sinh lớp mình phụ trách nhằm phấn đấu thực hiện tốt mục tiêu của nhà trường – GVCNL còn là người tổ chức điều hành, quản lí và kiểm tra mọi hoạt động và các mối quan hệ ứng xử trong lớp học và ngoài lớp học nhằm xây dựng lớp do mình phụ trách thành một tập thể vững mạnh xuất sắc. Do đó, chúng ta có thể nói rằng GVCN thay mặt Hiệu trưởng

trực tiếp làm công tác quản lí và giáo dục học sinh một lớp học hay GVCN là: “Hiệu trưởng trong lớp học do mình phụ trách.”

1.3.2 Nhiệm vụ, chức năng của GVCNL trong nhà trường Tiểu học

1.3.2.1 Nhiệm vụ của GVCNL trong nhà trường Tiểu học [Điều 32 – Điều lệ trường Tiểu học]

- Giảng dạy và giáo dục theo đúng chương trình giáo dục, kế hoạch dạy học, soạn bài, kiểm tra, đánh giá đúng quy định; lên lớp đúng giờ, không tùy tiện bỏ giờ, bỏ buổi học, đảm bảo chất lượng và hiệu quả giảng dạy; quản lí học sinh trong các hoạt động giáo dục do nhà trường tổ chức; tham gia các hoạt động của tổ chuyên môn.

- Tham gia công tác phổ cập giáo dục Tiểu học ở địa phương

- Rèn luyện đạo đức, học tập văn hóa, bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ để nâng cao chất lượng và hiệu quả dạy học – giáo dục

- Thực hiện nghĩa vụ công dân, các quy định pháp luật, các quy định của nhà trường, nhận nhiệm vụ do Hiệu trưởng phân công; chịu sự kiểm tra của Hiệu trưởng và các cấp quản lí giáo dục.

- Giữ gìn phẩm chất, danh dự, uy tín của nhà giáo dục, gương mẫu trước học sinh, thương yêu, tôn trọng học sinh, đối xử công bằng với học sinh, bảo vệ quyền và lợi ích chính đáng của học sinh; đoàn kết giúp đỡ các bạn đồng nghiệp.

- Chủ động phối hợp với Đội Thiếu niên tiền phong Hồ Chí Minh, sao Nhi đồng Hồ Chí Minh, gia đình và các tổ chức xã hội có liên quan trong hoạt động giảng dạy và giáo dục.

1.3.2.2 Chức năng của GVCNL ở nhà trường Tiểu học

Trước hết người GVCNL là người quản lí giáo dục toàn diện học sinh một lớp.

- GVCN là người tổ chức tập thể học sinh hoạt động tự quản nhằm phát huy tiềm năng tích cực của mọi học sinh.

- GVCN là cầu nối giữa tập thể học sinh với các tổ chức trong và ngoài nhà trường, là người tổ chức các lực lượng giáo dục.

- GVCN là người đánh giá khách quan kết quả rèn luyện của mỗi học sinh và phong trào chung của lớp.

1.3.3. Ý nghĩa của việc xử lý THSP trong công tác GVCNL ở nhà trường Tiểu học

UXSP khéo léo giúp cho:

- Nhiệm vụ giáo dục đạt đến kết quả cụ thể: Phê bình khuyết điểm, uốn nắn hành vi sai lầm, khuyến khích động viên những nhân tố tốt, ... Nhờ vậy mà quá trình hình thành nhân cách của học sinh được điều chỉnh theo hướng tốt, có lợi cho sự phát triển của mỗi cá nhân và tập thể đồng thời hướng tới việc hình thành một nhân cách tốt đẹp hơn, thiết lập mối quan hệ bền chặt giữa thầy và trò.

- Việc trao đổi, phối hợp giáo dục học sinh giữa GVCN và cha mẹ học sinh có hiệu quả, từ đó thu được những thông tin, tư liệu cần thiết để có kế hoạch hoàn

thiện, điều chỉnh các tác động phối hợp giáo dục.

- Thông qua việc UXSP, người GVCNL tích lũy được những kinh nghiệm quý báu trong quá trình dạy học và giáo dục học sinh.

1.3.3.1 Quy trình xử lý THSP trong công tác GVCNL ở nhà trường tiểu học:

❖ Theo quy trình của tác giả Nguyễn Đình Chinh trong “Thực hành giáo dục Tiểu học” [4]

Gồm 6 bước:

Bước 1: Xác định dữ liệu

- Xác định tình huống này thuộc loại nào?
- Nắm được các vấn đề cần giải quyết của tình huống trong nội dung bài tập.

- Nêu những dữ liệu và xác định xem những dữ liệu nào là quan trọng.
- Phân tích các dữ liệu trong mối quan hệ đa phương.
- Đưa ra kết luận.

Bước 2: Biểu đạt vấn đề cần giải quyết

Xác định nhiệm vụ và nêu các vấn đề chủ yếu giải quyết đồng thời dựa vào tư duy logic để đề ra phương án giải quyết.

Bước 3: Đề ra giả thuyết

Phân tích vấn đề theo yêu cầu đòi hỏi phải giải quyết của tình huống trên cơ sở đó đề ra giả thuyết, giả thuyết phải ngắn gọn, rõ ràng, chính xác và biểu đạt dưới dạng những câu nghi vấn.

Bước 4: Chứng minh giả thuyết

Đòi hỏi phải huy động kiến thức và vận dụng những kiến thức đã tích lũy được với những thao tác tư duy sự phạm của mình để lựa chọn những sự kiện, hiện tượng, thực tiễn xã hội phục vụ cho việc chứng minh giả thiết sau đó rút ra kết luận.

Bước 5: Tự kiểm tra giả thiết và chứng minh giả thiết

Đây là khâu quan trọng, khó khăn đòi hỏi phải:

- ❖ Xác định con đường tối ưu của quá trình sự phạm và chiều hướng phát triển của tình huống.

- ❖ Đối chiếu kết quả thu được với giả thiết đã được khẳng định hay phủ định.

Bước 6: Rút ra kết luận

Kết luận rút ra từ những khẳng định giả thiết và nêu lên kinh nghiệm giáo dục.

- ❖ Theo quy trình của tác giả Phan Thế Sùng và Trần Ngọc Diêm trong “Nhận thức ứng xử với những tình huống giáo dục ở nhà trường phổ thông”. [11, tr38]

Chia làm 4 bước:

Bước 1: Tiếp cận đối tượng tạo ra tình huống nhằm

- ❖ Khai thác các nguyên có trực tiếp hay những nguyên nhân sâu xa.
- ❖ Tìm hiểu đối tượng có liên quan đến tình huống.

Bước 2: Phân tích tổng hợp nguyên nhân

- ❖ Nguyên nhân sâu xa, tiềm ẩn.
- ❖ Nguyên nhân chủ yếu, thứ yếu.
- ❖ Nguyên nhân bên trong, bên ngoài.

Bước 3: Tìm biện pháp ứng xử

- ❖ Biện pháp tình thế, trước mắt, kịp thời.
- ❖ Biện pháp giải quyết triệt để, có hiệu quả lâu dài

Bước 4: Xác định kết quả, tiếp tục theo dõi

- ❖ Xác định kết quả trực tiếp và hậu quả lâu dài kéo theo những kết quả đột biến.

- ❖ Những mặt còn hạn chế, rút ra những bài học kinh nghiệm.

- Từ hai quy trình trên ta có thể đưa ra quy trình chung gồm 4 bước:

Bước 1: Tìm dữ kiện

- ❖ Ý thức tình huống và tìm dữ kiện.
- ❖ Dữ kiện nào đã biết, chưa biết phải tìm.
- ❖ Tìm đối tượng trong tình huống.

Bước 2: Tìm mâu thuẫn

- ❖ Mâu thuẫn bên ngoài, bên trong, chủ yếu, thứ yếu.
- ❖ Tìm nguyên nhân gây ra mâu thuẫn cần giải quyết.

Bước 3: Tìm phương án giải quyết

- ❖ Đưa ra phương án giả định.
- ❖ Chọn phương án tối ưu.

Bước 4: Khẳng định kết quả theo phương án tối ưu

Nếu là tình huống phức tạp thì ở bước 1 phải có điều tra lấy dữ liệu để tìm mâu thuẫn.

1.3.4 Nội dung và phương pháp công tác của GVCNL trong trường Tiểu học

1.3.4.1 Nội dung công tác

Để làm tốt công tác GVCNL, người GVCN phải thực hiện những công việc sau:

a) Tìm hiểu phân loại học sinh lớp chủ nhiệm

Để giáo dục học sinh có hiệu quả tốt, giáo viên phải hiểu các em một cách đúng đắn, đầy đủ và cụ thể. Do vậy GVCN phải tìm hiểu từng học sinh về:

❖ Hoàn cảnh sống của từng học sinh:

Mỗi học sinh được sinh ra và lớn lên trong các gia đình khác nhau. Tuổi tác, trình độ văn hóa, nghề nghiệp, phẩm chất đạo đức của bố mẹ, điều kiện sinh hoạt, vật chất, tinh thần... tất cả các điều kiện trên đều có ảnh hưởng đến con trẻ. Bởi vậy việc tìm hiểu, nắm vững gia phong, gia cảnh của từng học sinh rất quan trọng. Nó giúp GVCN biết được nguyên nhân, những yếu tố tích cực, tiêu cực, những thuận lợi hay khó khăn đang tác động đến học sinh, đồng thời phải biết được phương pháp giáo dục của gia đình học sinh để lựa chọn phương pháp tác động phù hợp.

❖ Những đặc điểm về thể chất và sinh lí của từng học sinh.

Nắm được thể lực, sức khỏe của học sinh, GVCNL sẽ hướng sự quan tâm của cả lớp tới việc giúp những em khỏe phát huy mặt mạnh, giúp những em có thể trạng không bình thường nhằm xóa bỏ mặc cảm về mặt khuyết tật

của mình. Việc nắm vững đặc điểm tâm sinh lí của mỗi học sinh giúp GVCN lựa chọn, sử dụng phương pháp giáo dục cá biệt có hiệu quả tốt.

❖ *Nắm vững tính cách và từng hành vi đạo đức của học sinh.*

Chăm học hay lười học, trung thực hay giả dối, mạnh dạn hay nhút nhát, có tính tự lập hay ỷ lại...Việc tìm hiểu nắm vững những đặc điểm về hoàn cảnh sống, về phẩm chất đạo đức, những năng khiếu và sở thích của từng học sinh là rất quan trọng và cần thiết. Qua đó giúp giáo viên lựa chọn những biện pháp tác động sư phạm phù hợp nhằm khơi dậy và phát huy được mặt mạnh sẵn có ở mỗi em đồng thời giúp các em hình thành những phẩm chất cần thiết.

b) Xây dựng tập thể học sinh lớp chủ nhiệm

Muốn tổ chức tốt công tác giáo dục học sinh, GVCN phải chăm lo tổ chức xây dựng lớp thành một tập thể đoàn kết, biết quản lí các công việc của tập thể lớp. Bởi tập thể lớp chính là môi trường, là phương tiện trực tiếp tác động tới sự phát triển nhân cách nói chung và tài năng nói riêng.

❖ *Trước hết GVCN phải tổ chức “bộ máy tự quản” của lớp.*

Đội ngũ cán bộ gồm có:

❖ Một lớp trưởng phụ trách chung.

❖ Các lớp phó: Tùy theo lớp có thể cử từ một đến ba lớp phó về học tập, lao động, văn thể.

❖ Cán sự bộ môn tùy theo yêu cầu của từng lớp có thể cử các cán sự bộ môn. Song cán sự bộ môn phải là người học giỏi, có nhiều sáng tạo, có trách nhiệm giúp đỡ các bạn học yếu

❖ Ngoài ra để tập thể lớp tự quản tốt, cần có: Đội cờ đỏ của lớp, học sinh mỗi lớp cần chia thành các tổ, mỗi tổ có một tổ trưởng, một tổ phó để theo dõi các hoạt động chung.

❖ *Quy định rõ chức năng, nhiệm vụ cho từng loại cán bộ tự quản.*

❖ Nhiệm vụ của lớp trưởng: Tổ chức theo dõi hoạt động tự quản của lớp. Biết nhận xét, đánh giá kết quả thi đua của lớp hàng tuần, hàng tháng.

❖ Nhiệm vụ của lớp phó lao động: Nhận nhiệm vụ tổ chức, phân công, điều khiển các buổi lao động vệ sinh của trường, lớp.

- Nhiệm vụ của lớp phó văn thể: Điều khiển và theo dõi các hoạt động văn thể của lớp trong các hoạt động văn hóa – văn nghệ - thể thao do trường tổ chức.

❖ Nhiệm vụ của lớp phó học tập: Tổ chức và điều khiển các hoạt động tự quản học tập của lớp, tổ chức các câu lạc bộ học tập, có kế hoạch giúp đỡ các bạn học kém...

❖ Nhiệm vụ của tổ trưởng: Theo dõi và điều khiển các hoạt động của tổ, nắm được tình hình của từng thành viên trong tổ qua đó báo cáo kết quả với ban cán sự.

❖ Nhiệm vụ của cờ đỏ: Theo dõi và kiểm tra đánh giá, giữ gìn trật tự, kỉ luật của lớp và báo cáo kết quả hàng tuần, hàng tháng cho lớp trưởng.

❖ Các cán sự chức năng: Có nhiệm vụ liên hệ với các giáo viên bộ môn, để đạt được những nguyện vọng của lớp, xin ý kiến giáo viên bộ môn... nhằm giúp lớp học có hiệu quả.

❖ *GVCN hướng dẫn nội dung ghi chép sổ công tác cho từng loại cán bộ.*

❖ Lớp trưởng: Ghi chép tình hình hàng ngày, hàng tháng do lớp phó, tổ trưởng, sao đỏ... cung cấp.

❖ Lớp phó: Ghi nhiệm vụ, kế hoạch, kết quả hoạt động hàng tuần hàng tháng.

❖ Tổ trưởng: Ghi kết quả học tập, kỉ luật trật tự và kết quả xếp loại đạo đức hàng tháng của tổ viên.

❖ Cờ đỏ: ghi chép tình hình kỉ luật trật tự, đạo đức hàng ngày.

❖ *Giáo viên cần có kế hoạch bồi dưỡng đội ngũ cán bộ tự quản.*

Kết quả giáo dục đối với lớp của GVCN phụ thuộc vào năng lực, uy tín của đội ngũ cán bộ lớp. Cán bộ lớp càng có năng lực tổ chức quản lý và gương mẫu với tập thể lớp bao nhiêu thì hoạt động giáo dục của lớp, của GVCN càng có hiệu quả cao bấy nhiêu. Bởi vậy việc lựa chọn bồi dưỡng, xây dựng đội ngũ cán bộ tự quản điều hành tốt mọi hoạt động của tập thể là hết sức quan trọng để xây dựng lớp tự quản.

c) **Liên kết với các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường**

❖ *Kết hợp với các lực lượng trong trường*

- Kết hợp giúp đỡ các tổ chức Đoàn, Đội thực hiện các mục tiêu giáo dục: Để giáo dục học sinh cần có kế hoạch kết hợp với tổ chức Đoàn thanh niên và Đội thiếu niên tiên phong, GVCN phải giúp đỡ chi đoàn, chi đội của lớp xây dựng kế hoạch công tác, bồi dưỡng cán bộ nòng cốt, cố vấn cho họ tổ chức các hoạt động giáo dục nhờ vậy hiệu quả giáo dục đối với mọi thành viên trong lớp học nâng lên gấp bội.

- Phối hợp với các giáo viên dạy các môn học.

+ Trao đổi với giáo viên bộ môn về những học sinh có khó khăn trong học tập và rèn luyện. Đồng thời tiếp thu ý kiến của giáo viên bộ môn phản ánh để cùng hỗ trợ, phối hợp tác động với lớp nói chung và từng thành viên nói riêng.

+ Phản ánh với giáo viên bộ môn về nguyện vọng của học sinh.

❖ *Phối hợp với Ban giám hiệu nhà trường: GVCN là người thừa lệnh Hiệu trưởng – Ban giám hiệu, thay mặt nhà trường để tổ chức quản lý, giáo dục học sinh một lớp. GVCN phải dựa vào kế hoạch giáo dục chung của nhà trường, của lớp để xây dựng kế hoạch, đề ra biện pháp để giáo dục học sinh lớp mình. Thường xuyên báo cáo tình hình lớp, kết quả với Ban giám hiệu.*

Ngoài ra GVCN còn phải phối hợp với các lực lượng khác như: bảo vệ, thư viện, thủ thư, y tế nhà trường... để giáo dục học sinh.

Tóm lại, GVCN là người tổ chức liên kết hoạt động tập thể sư phạm thống nhất trong lớp mình chủ nhiệm.

❖ *Liên kết với các lực lượng giáo dục ngoài nhà trường*

- GVCN thực hiện việc liên kết với gia đình. Gia đình là môi trường giáo dục – lực lượng giáo dục đầu tiên ảnh hưởng đến trẻ. Vì vậy giáo dục trở thành một bộ phận quan trọng trong sự nghiệp giáo dục trẻ em. Song giáo dục vốn có những đặc trưng riêng của nó nên giáo viên cần giúp cha mẹ học sinh hiểu rõ chủ trương kế hoạch giáo dục của nhà trường. Trên cơ sở đó, GVCN thống nhất với gia đình về yêu cầu, nội dung, hình thức giáo dục.

❖ *Liên kết với chính quyền địa phương và cơ sở tổ chức, Đoàn thể xã hội.* Việc liên kết giáo dục cần hướng vào các nội dung sau:

+ Bảo vệ trật tự an ninh địa phương.

+ Tổ chức việc học tập vui chơi, rèn luyện, ... nhằm hình thành nhân cách học sinh.

+ Xây dựng cơ sở vật chất cho nhà trường, cải thiện đời sống cho giáo viên, tạo mọi điều kiện cho các hoạt động giáo dục học sinh của lớp.

+ GVCN tổ chức việc liên kết giáo dục giữa lớp mình với xã hội bằng nhiều hình thức như: Tuyên truyền cổ động cho các công tác dân số, kế hoạch hóa gia đình, bảo vệ môi trường, phòng chống HIV, ...

1.3.4.2 Phương pháp công tác của GVCNL ở trường Tiểu học

a) Phương pháp tìm hiểu và phân loại học sinh lớp chủ nhiệm

Để tìm hiểu học sinh, có nhiều cách tiến hành với nhiều biện pháp khác nhau:

- Nghiên cứu lí lịch học sinh (hoàn cảnh gia đình, nghề nghiệp của bố mẹ,...)

- Nghiên cứu hồ sơ của học sinh (học bạ, biên bản họp tổ, nhóm, ...).
- Trao đổi với các GVCN và giáo viên bộ môn của năm trước.
- Trao đổi với các lực lượng khác như: Ban giám hiệu, Tổng phụ trách Đội...

- Trao đổi với các phụ huynh học sinh.

Mặc dù có nhiều cách để tiếp cận, tìm hiểu học sinh, song không phải bất kì thời điểm nào trong năm học ta cũng tiến hành tìm hiểu học sinh. Thông thường việc tìm hiểu học sinh diễn ra theo các giai đoạn sau:

Giai đoạn 1:

a) Yêu cầu của giai đoạn này:

Nhanh chóng nắm bắt được sơ bộ tình hình lớp và phân loại được đối tượng giáo dục để bước đầu có thể dự kiến những tác động sư phạm với tập thể lớp.

b) Cách tiến hành:

- Tổ chức cho học sinh tự làm phiếu kê khai về lí lịch bản thân và gia đình theo mẫu do GVCN lớp lập ra.

- Khi đã có phiếu của học sinh, GVCN phân loại đối tượng giáo dục của mình theo các nội dung mình định tìm hiểu như: Hoàn cảnh gia đình, đặc điểm của học sinh, mong muốn của gia đình đối với nhà trường, ... Qua đó GVCN dự kiến kế hoạch công tác giáo dục với lớp và với từng cá nhân. Khi phân loại nếu có trường hợp nào chưa rõ GVCN cần có những biện pháp nghiên cứu tiếp, thu thập thông tin để đánh giá. Giáo viên có thể trao đổi ngay với học sinh hoặc cha mẹ học sinh để có được thông tin đầy đủ.

Giai đoạn 2:

a) Yêu cầu của giai đoạn này:

Kiểm nghiệm trên thực tế sự phân loại đối tượng giáo dục đã đúng chưa đồng thời tiếp tục hoàn thiện sự phân loại đó.

b) Cách tiến hành:

GVCN tiến hành một vài hoạt động tập thể để học sinh bộc lộ tính cách. Qua đó GVCN có thể kiểm tra lại độ chính xác của sự phân loại ban đầu. Nếu chưa nhất quán, GVCN cần có điều chỉnh.

Ở bước này GVCN có thể thực hiện một vài hoạt động sau:

- Trò chuyện với học sinh, với GVCN cũ về một vài đối tượng giáo dục cần phải nghiên cứu.

- Thăm dò học sinh để nắm được tình hình cụ thể đồng thời bàn bạc với gia đình thống nhất biện pháp giáo dục con em.

- Quan sát đối tượng cần nghiên cứu thông qua hoạt động tập thể.

- Kết thúc giai đoạn 2 GVCN phải có những nhận định và phân loại chính xác về học sinh. Qua giai đoạn 2, GVCN có thể phân học sinh lớp thành ba nhóm sau:

+ Nhóm 1: Gồm những học sinh tích cực ủng hộ các giải pháp của nhà giáo dục

+ Nhóm 2: Gồm những học sinh không có biểu hiện xây dựng song không thể hiện rõ tính tích cực.

+ Nhóm 3: Gồm những học sinh có biểu hiện yếu kém về học tập, đạo đức.

Giai đoạn 3:

a) Yêu cầu của giai đoạn này:

Khẳng định việc tìm hiểu học sinh là liên tục, thường xuyên trong suốt năm học. Giúp nâng cao trình độ sư phạm của giáo viên trong công tác giáo dục học sinh.

b) Cách tiến hành:

Đây là giai đoạn với khoảng thời gian dài nên việc tìm hiểu học sinh có thể chia thành định kì và thường xuyên.

- Nếu thường xuyên tìm hiểu học sinh thì thường tiến hành dưới các hình thức như: Quan sát học sinh qua hoạt động, nghiên cứu kết quả học tập,...

- Nếu định kì tìm hiểu thì ta thường nghiên cứu học sinh tại một thời điểm xác định như giữa học kì, cuối mỗi tháng, ...

b) Xây dựng tập thể học sinh tự quản

a) Yêu cầu của việc xây dựng tập thể học sinh tự quản

- Xây dựng được một tập thể tự quản mà nòng cốt là đội ngũ cán bộ lớp.

- Tạo được không khí tự rèn luyện, mạnh dạn, ý thức làm chủ ở mỗi học sinh.

- Hình thành ở học sinh những kỹ năng tổ chức cơ bản như:

+ Kỹ năng nhận nhiệm vụ và lập kế hoạch hoạt động.

+ Kỹ năng điều khiển tập thể lớp thực hiện kế hoạch đó

+ Kỹ năng đánh giá kết quả.

b) Cách tiến hành:

- Lựa chọn một đội ngũ cán bộ đủ uy tín và có năng lực điều khiển tập thể lớp, thường có hai hình thức.

+ GVCN tự lựa chọn đội ngũ cán bộ lớp trên cơ sở của việc tìm hiểu.

+ Tập thể lớp tự lựa chọn bầu ra thông qua hình thức bỏ phiếu.

- Tổ chức huấn luyện đội ngũ cán bộ lớp thông qua trình tự:

+ Tập hợp đội ngũ cán bộ lớp nêu rõ mục đích huấn luyện nhằm bồi dưỡng cho các em hiểu rõ tác dụng của việc xây dựng tập thể lớp vững mạnh.

+ Giao nhiệm vụ cho từng loại cán bộ lớp.

+ Cho các em thảo luận, tìm hiểu biện pháp thực hiện kế hoạch công tác.

- Giáo dục thái độ tinh thần đoàn kết, ý thức chủ động và mạnh dạn trong hoạt động tập thể.

- Rèn luyện các kỹ năng tự quản, góp phần giáo dục tính tích cực cho học sinh.

b) Cách tiến hành:

- Hoạt động lên lớp gồm những nội dung và hình thức phong phú, đa dạng:
- + Hoạt động xã hội.
- + Hoạt động văn hóa, văn nghệ.
- + Hoạt động vui chơi giải trí, thể dục thể thao, ...

Với những hình thức hoạt động trên nhà trường có thể tiến hành riêng lẻ hoặc kết hợp với nhau để tạo ra hoạt động ngoài giờ lên lớp.

- Quy trình tổ chức hoạt động ngoài giờ lên lớp:

Bước 1: Chọn chủ đề hoạt động.

Bước 2: Học sinh lập kế hoạch và chuẩn bị kế hoạch dưới sự cố vấn của GVCN.

Bước 3: Thực hiện kế hoạch hoạt động.

Bước 4: Rút kinh nghiệm và đánh giá kết quả.

1.4 Hệ thống hóa – phân loại THSP trong công tác GVCNL ở nhà trường Tiểu học

1.4.1 Nguyên tắc phân loại

- Tính phổ biến,
- Tính khái quát.
- Tính hiệu quả.
- Tính thực tiễn.

1.4.2 Cơ sở phân loại các THSP

Căn cứ vào bốn tiêu chí:

- Căn cứ vào mục đích, nội dung và phương pháp công tác của GVCN.
- Căn cứ vào tính chất và biểu hiện của tình huống
- Căn cứ vào các mối quan hệ cần giải quyết trong tình huống.
- Căn cứ từ đối tượng gây ra tình huống.

Trong bốn tiêu chí để phân loại THSP tiêu chí đầu tiên là tiêu chí cơ bản nhất.

1.4.3 Các loại THSP trong công tác GVCNL GVCNL ở nhà trường Tiểu học

- Dựa vào tiêu chí thứ nhất: Căn cứ vào mục đích, nội dung và phương pháp công việc mà người GVCNL cần phải giải quyết trong quá trình thực hiện công tác GVCNL ở trường Tiểu học hiện nay có các loại THSP sau:

- THSP với cá nhân và tập thể học sinh.
- THSP với các giáo viên khác trong trường.
- THSP với giáo viên tổng phụ trách Đội.
- THSP với các nhân viên phục vụ trong trường.
- THSP với hiệu trưởng.
- THSP với cha mẹ học sinh và các đoàn thể khác.

Một số ví dụ cụ thể về các loại THSP trong công tác GVCNL

❖ THSP với cá nhân và tập thể học sinh:

❖ *Tìm hiểu nắm vững đối tượng giáo dục.*

Ví dụ: Trong lớp bạn chủ nhiệm có một học sinh học rất khá và chăm chỉ, bạn rất yêu quý em học sinh ấy. Nhưng gần đây, em thường xuyên nghỉ học và không làm bài tập về nhà, điểm học các môn đều sút kém trầm trọng. Là GVCN của lớp, bạn sẽ xử lý việc này như thế nào?

❖ *Xây dựng và phát triển tập thể học sinh.*

Ví dụ: Lớp 3C vốn rất trầm, trong giờ học các em rất khi phát biểu xây dựng bài. Trong các hoạt động chung của trường, lớp phát động như chào mừng 20/11; 26/3 ; hay 30/4;... Các hoạt động văn nghệ, thể thao các em cũng không hăng hái tham gia. Là một giáo viên trẻ, năm học này bạn được phân công chủ nhiệm lớp bạn sẽ làm gì để khuấy động phong trào của lớp?

❖ *Giáo dục phẩm chất đạo đức cho học sinh.*

Ví dụ: Trong giờ sinh hoạt ở lớp 4C thầy Cường đề nghị học sinh trong lớp phát hiện ưu và nhược điểm của lớp trong thời gian qua. Khi thầy giáo vừa nói xong, em Vinh nhanh mồm nhanh miệng giơ tay xin phát biểu ý kiến:

“Thưa thầy, bạn Tuấn bạn ấy bảo cóc sợ thầy ạ!”. Trước tình huống đó, nếu là thầy Cường bạn sẽ xử lý như thế nào? Tại sao bạn làm như vậy?

❖ THSP với cá nhân học sinh

Ví dụ: Bạn là GVCN lớp 3. Trong lớp học có em Sơn là học sinh kém nhất lớp. Trong giờ học em không tập trung, hay làm việc riêng. Em thường không chép bài và làm bài tập vì quên vở. Là GVCNL bạn sẽ làm gì?

❖ Chỉ đạo việc học tập của học sinh.

Ví dụ: Trong giờ Toán, khi cô giáo đang giảng bài thì có học sinh đang say sưa làm việc riêng không chú ý nghe giảng. Bạn sẽ làm gì nếu là GVCN lớp đó?

❖ Giáo dục lao động và tổ chức các hoạt động vui chơi rèn luyện sức khỏe.

Ví dụ: Đã đến giờ vào lớp nhưng khi bước vào lớp bạn thấy bàn ghế lộn xộn, bảng chưa lau, khăn chưa giặt. Trước tình huống đó, nếu là GVCNL bạn sẽ làm gì?

❖ THSP với các giáo viên khác trong trường

Ví dụ: Trường Tiểu học A chỉ có 2 giáo viên dạy môn Ngoại ngữ đó là cô V và cô H. Cô V là một giáo viên dạy lâu năm, có kinh nghiệm, ai cũng thừa nhận cô V là một giáo viên giỏi. Cô H cũng là một giáo viên được biết đến là “chuyên môn vững vàng”. Để chào mừng ngày 20/11 cô V đã đăng kí giờ dạy tốt (tiết dạy này cũng ảnh hưởng một phần tới thi đua cuối năm). Tiết dạy có sự tham gia của một số giáo viên bộ môn khác và cô H. Khi nhận xét cho tiết dạy của cô V, các giáo viên khác đều đánh giá đó là một tiết dạy tốt. Cô H cũng đưa ra rất nhiều ưu điểm trong tiết dạy. Nhưng theo cô H thì cô V đã thiếu nội dung theo chuẩn kiến thức kỹ năng, nên tiết dạy đạt loại “khá”.

Cô V đã giải thích rất nhiều và cho là tùy từng đối tượng học sinh nên đã bỏ phần này. Cô V bảo cô H là đã không có năng lực mà cũng dám nhận xét, rồi bỏ ra về trong trạng thái rất bực mình. Cô H thực sự rất khó xử trong tình huống này khi không có ai cùng chuyên môn, khi cô chưa nói hết suy nghĩ của mình. Nếu bạn là cô H bạn sẽ xử lý như thế nào trong tình huống này?

❖ THSP với giáo viên Tổng phụ trách Đội

Ví dụ: Trong chương trình 26/3, học sinh lớp bạn chủ nhiệm đã tích cực chuẩn bị các tiết mục văn nghệ. Hôm mốt tinh chào mừng ngày 26/3 khi chuẩn bị đến tiết mục biểu diễn của lớp bạn thì giáo viên tổng phụ trách Đội đã cắt đi và thay thế bằng tiết mục của lớp khác. Là GVCNL bạn sẽ xử lý việc này như thế nào?

❖ THSP với các nhân viên phục vụ trong trường (y tế, cấp dưỡng, bảo vệ)

Ví dụ: Lớp bạn chủ nhiệm là lớp bán trú nên học sinh sẽ ăn và ngủ trưa tại trường. Một vài lần lớp bạn bị chia thiếu cơm. Là GVCNL bạn sẽ xử lý việc này như thế nào?

❖ THSP với Hiệu trưởng

Ví dụ: Ban giám hiệu đề ra một số chủ trương mà bạn thấy không phù hợp với thực tế lớp bạn chủ nhiệm. Bạn sẽ xử lý như thế nào trong trường hợp này?

❖ THSP với cha mẹ học sinh và các đoàn thể khác

Ví dụ 1: Một GVCNL đến gia đình học sinh để thông báo về khuyết điểm của học sinh T ở trường cho gia đình biết để cùng kết hợp với giáo viên và nhà trường giáo dục, nhưng không ngờ phụ huynh lại đánh con ngay trước mặt giáo viên. Nếu là giáo viên đó, bạn sẽ xử lý như thế nào?

Ví dụ 2: Lớp bạn chủ nhiệm có một học sinh cá biệt. Bạn đến gia đình đó để thông báo cho phụ huynh nhưng phụ huynh lại khẳng định là con mình ngoan. Trước tình huống đó bạn sẽ giải quyết như thế nào?

Ví dụ 3: Ở lớp bạn chủ nhiệm có một học sinh bị lưu ban. Phụ huynh của em đó đã mang quà đến nhà để xin bạn cho con họ lên lớp. Là GVCN bạn sẽ làm gì?

*** Ngoài ra còn có các cách phân loại khác**

Dựa vào tính chất và biểu hiện của tình huống có thể phân loại THSP trong công tác GVCNL thành 3 loại:

- THSP đơn giản và THSP phức tạp

+ THSP đơn giản.

Ví dụ: Hai học sinh đùa nghịch với nhau trong lúc cô giáo đang giảng bài.

+ Tình huống phức tạp.

Ví dụ: Trong lớp bạn chủ nhiệm có một học sinh giỏi nhưng nhiều lần các em học sinh khác trong lớp phản ánh với bạn rằng em học sinh đó có tính tất tưởi. Là GVCN lớp đó bạn sẽ giải quyết sự việc này như thế nào?

- THSP không nguy hiểm và THSP nguy hiểm

+ THSP không nguy hiểm.

Ví dụ: Khi bạn đang giảng bài, ở bàn cuối có một học sinh không nghe giảng mà lại đọc truyện tranh. Bạn giải quyết thế nào?

+ THSP nguy hiểm.

Ví dụ: Mấy buổi học gần đây lớp bạn chủ nhiệm có hiện tượng khi một bạn đứng lên trả lời câu hỏi đóng góp ý kiến xây dựng bài thì bạn ngồi bên cạnh hoặc phía sau dựng đứng bút máy lên cho bạn ngồi vào. Đã có lần vài học sinh bị vậy nên không dám đứng lên phát biểu. Là GVCN bạn sẽ làm gì?

- THSP mà vấn đề trong tình huống đã được GVCNL giải quyết và THSP mà vấn đề trong tình huống chưa được GVCNL giải quyết

Ví dụ: Quỳnh rất hay nói để theo lời của giáo viên nhưng khi gọi em đứng lên trả lời thì em thường không trả lời được câu hỏi. Là GVCNL bạn sẽ làm gì?

Dựa vào nguyên nhân gây nên tình huống có thể phân THSP trong công tác GVCNL thành các loại như

+ THSP xuất hiện do nhiều nguyên nhân nảy sinh từ quá trình thực hiện các công việc trong công tác của người GVCNL.

+ THSP xuất hiện do những nguyên nhân nảy sinh từ ảnh hưởng nhân cách của GVCNL tới quá trình thực hiện công việc.

Dựa vào chức năng của GVCNL có thể phân loại THSP thành các nhóm:

+ Nhóm THSP với chức năng tổ chức các hoạt động xây dựng tập thể học sinh tự quản.

Ví dụ: Hoa là lớp trưởng lớp 5A, nhưng Hoa thường xuyên mất trật tự trong giờ học. Một hôm đang giảng bài bạn quay xuống thấy Hoa đang tranh luận với bạn bên cạnh rất gay gắt, tức quá bạn đã nặng lời mắng Hoa. Sau tiết học Hoa đến nói với bạn: “ Thưa cô, em không thích làm lớp trưởng. Cô hãy cử bạn khác, em không xứng đáng!”. Là GVCNL bạn sẽ làm gì?

+ Nhóm THSP với chức năng quản lý học sinh và nhóm tình huống giáo dục với chức năng giáo dục học sinh.

Ví dụ: Trong giờ ra chơi hai học sinh Huy và Hoàng đánh nhau nhưng GVCNL không biết. Đến giờ cả hai học sinh mặt đều bầm tím, quần áo bẩn thỉu. Là GVCNL bạn sẽ làm gì?

CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG VIỆC XỬ LÝ CÁC THSP TRONG CÔNG TÁC GVCNL CỦA GIÁO VIÊN Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC TRUNG NHỊ THỊ XÃ PHÚC YÊN, VĨNH PHÚC.

Đề tài nghiên cứu khoa học của mình gắn liền với thực tiễn quá trình giảng dạy và giáo dục ở các trường Tiểu học và bước đầu phục vụ có hiệu quả trong công tác GVCNL ở trường Tiểu học. Trong thời gian nghiên cứu và thực hiện đề tài này, bản thân tôi đã tiến hành điều tra thu thập thông tin, số liệu phục vụ cho đề tài tại trường Tiểu học Trung Nhị- Phúc Yên, Vĩnh Phúc.

Đây là trường Tiểu học đã được công nhận đạt chuẩn Quốc gia, có chất lượng giáo dục đào tạo cao. Giáo viên có trình độ Đại học và Cao đẳng, có chuyên môn và nghiệp vụ cao, có tinh thần trách nhiệm với học sinh, yêu nghề mến trẻ và có nhiều giáo viên đạt giáo viên dạy giỏi cấp tỉnh, cấp thành phố, nhiều giáo viên là chủ nhiệm lớp có học sinh đi thi Trạng Nguyên của thị xã, thành phố và được giải cao. Học sinh phần lớn là chăm ngoan, học giỏi, có ý thức kỉ luật tốt; các em có hoàn cảnh gia đình khác nhau, là con em: cán bộ, công nhân, giáo viên, bộ đội, các hộ buôn bán, doanh nghiệp và các nghề tự do khác. Để việc thu thập những thông tin và số liệu phục vụ cho đề tài nghiên cứu có hiệu quả nhất tôi đã áp dụng phương pháp sau:

- Phương pháp đàm thoại: Trò chuyện, trao đổi trực tiếp với GVCN và học sinh của trường Tiểu học Trung Nhị.

- Phương pháp điều tra : Soạn hệ thống câu hỏi điều tra cho các GVCNL của trường Tiểu học Trung Nhị.

2.1. Thực trạng giáo viên tham gia công tác GVCNL ở trường Tiểu học Trung Nhị- Phúc Yên, Vĩnh Phúc:

Qua điều tra tìm hiểu tôi được biết các giáo viên tham gia làm công tác chủ nhiệm ở trường Tiểu học Trung Nhị có trình độ từ Cao Đẳng và Đại học trở lên không có giáo viên trình độ Trung cấp. Riêng khối lớp 2, có tất cả

54GVCN đều có trình độ Đại Học và 3 GVCNL 2A4, 5A3, 5A4 có trình độ Cao Học.

2.2. Thực trạng nhận thức của giáo viên về việc xử lý THSP trong công tác GVCNL GVCNL ở nhà trường Tiểu học

- Trong thực tế tìm hiểu công tác GVCN ở trường tiểu học tôi thấy rằng 100% giáo viên nhận thức được việc xử lý các THSP một cách khoa học là cần thiết và rất cần thiết và rất phù hợp với thực tiễn giáo dục hiện nay.

- Khi gặp phải các tình huống sư phạm, hầu hết các giáo viên đều nhanh chóng giải quyết 1 cách tốt nhất dựa trên các kinh nghiệm sư phạm bản thân đã có. Tuy nhiên 1 vài GVCN lại tỏ ra khá lúng túng với một số tình huống mà mình gặp phải, hoặc có 1 vài tình huống sư phạm chưa được xử lý một cách khoa học nhất.

- Đôi khi GVCN có tâm lý cho rằng HS còn nhỏ nên bỏ qua không giải quyết một số THSP mà đáng lẽ ra là khá quan trọng, vì vậy tôi cho rằng việc bỏ qua không giải quyết một số THSP đó sẽ ảnh hưởng rất nhiều đến tâm lý của các em.

2.3. Tìm hiểu các loại THSP thường xảy ra ở trường Tiểu học mà GVCN cần phải xử lý trong quá trình thực hiện công tác GVCNL

Qua việc trò chuyện và trao đổi trực tiếp với các GVCNL ở trường Tiểu học Trung Nhị- Phúc Yên, tôi được các giáo viên cho biết các loại THSP thường xảy ra trong quá trình thực hiện công tác GVCNL ở Tiểu học bao gồm:

- THSP với cá nhân và tập thể học sinh.
- THSP với các giáo viên khác trong trường.
- THSP với giáo viên tổng phụ trách Đội.
- THSP với các nhân viên phục vụ trong trường.
- THSP với hiệu trưởng.
- THSP với cha mẹ học sinh và các đoàn thể khác.

Trong đó THSP thường xảy ra nhất là: THSP với cá nhân và tập thể học sinh.

2.4. Tìm hiểu về việc xử lý THSP trong công tác GVCNL ở trường Tiểu Học Trung Nhì- Phúc Yên, Vĩnh Phúc:

Để nắm được thực trạng việc xử lý các THSP thường xuyên xảy ra trong công tác GVCNL ở trường Tiểu học Trung Nhì., tôi đã sử dụng phương pháp đàm thoại sâu: đưa ra hệ thống câu hỏi (phụ lục) và tiến hành đàm thoại trao đổi trực tiếp với các GVCNL ở trường Tiểu học Trung Nhì và thu được kết quả như sau:

- Số câu hỏi: 5
- Số GVCNL tham gia thực hiện: 25.

Một số đoạn đối thoại trao đổi trực tiếp với các GVCNL của các khối lớp:

❖ Đoạn đối thoại với cô Đặng Thị Hiếu GVCNL 2A4:

Chào cô, cô thấy công tác chủ nhiệm HS khối lớp 2 có khó khăn không ạ?

- Chào em, nói chung là cũng có rất nhiều khó khăn vì các em vẫn còn nhỏ tuổi, chưa có ý thức tự giác, chưa có kỷ luật.

Vâng, em cũng nghĩ rằng làm công tác chủ nhiệm khối lớp 1,2 là rất vất vả vì các em vẫn còn khá hồn nhiên chưa có kỷ luật. Vậy chắc hẳn có rất nhiều khó khăn trong việc giải quyết các THSP phải không ạ?

- Ừ, tất nhiên rồi, đã làm công tác chủ nhiệm thì việc giải quyết các THSP là thường xuyên xảy ra. Với HS khối lớp 1,2 thì việc giải quyết lại vô cùng khó khăn. Thậm chí có nhiều tình huống cô cân nhắc mãi mà cũng không biết phải giải quyết ra sao cho hợp lý nhất đấy!

Vậy cô thường dựa vào kinh nghiệm của bản thân hay đồng nghiệp để xử lý các THSP?

- Cô thường dựa vào kinh nghiệm đã có của bản thân để xử lý cho hiệu quả nhất.

Cô có cảm thấy loại THSP với phụ huynh của HS gây khó khăn trong việc giải quyết không ạ?

- Cô không thấy khó khăn lắm trong việc giải quyết THSP với phụ huynh HS.

Vì sao lại như vậy ạ?

- Thật ra loại THSP này là 1 trong những THSP khó giải quyết vì nó rất tế nhị. Nhưng vì do đặc thù của khối lớp 2 mà cô chủ nhiệm, các em HS tương đối biết nghe lời và tôn trọng GVCNL, sự quan tâm chăm sóc đến con cái của các bậc cha mẹ HS đến các em là rất lớn nên việc gặp gỡ trao đổi của GVCNL và phụ huynh học sinh rất thường xuyên, các THSP giữa phụ huynh HS và GVCNL có nhưng cũng dễ giải quyết hiệu quả nên không đến mức gây khó khăn.

Vâng. Em cảm ơn cô rất nhiều về cuộc trò chuyện này ạ!

❖ Đoạn đối thoại với cô Nguyễn Thị Hồng GVCNL 5A3:

Em chào cô, cô có thể trò chuyện với em một lúc được không ạ?

- Ừ. Được!

Em được biết là cô hiện đang làm GVCN lớp 5. Vậy cô thấy HS lớp 5 như nào ạ?

- Hiện giờ cô đang chủ nhiệm lớp 5A3, HS lớp 5 đang ở độ tuổi thiếu niên nên cũng tương đối nghịch ngợm và cũng bướng bỉnh lắm! Nhưng may mắn là lớp cô là lớp chọn của trường nên HS đa số là cũng có ý thức và ngoan hơn một chút.

Vâng. Vậy theo cô việc tìm hiểu các THSP và UXSP đối với các tình huống nảy sinh trong công tác GVCNL một cách khoa học có cần thiết không ạ ?

- Tất nhiên là cần thiết rồi. Vì trong công tác chủ nhiệm có rất nhiều THSP cần được giải quyết một cách khoa học, tương tự thì cách UXSP cũng vậy.

Trong thực tiễn làm công tác GVCNL thường hay phải xử lý loại THSP nào? Loại THSP đó có khó xử lý không?

- Theo cô thì cô thấy THSP với tập thể và cá nhân HS là khó xử lý nhất và cũng thường hay gặp phải nhất.

Vậy cô thường dựa vào đâu để xử lý các THSP đó?

- À, cô hay dựa vào kinh nghiệm của bản thân mình trong nhiều năm làm công tác CN, bên cạnh đó thỉnh thoảng cô cũng dựa vào kinh nghiệm của các cô giáo khác nữa.

Vậy cô đánh giá về việc giải quyết và xử lý các THSP của mình đã khoa học và đạt kết quả cao chưa ạ?

- Cô nghĩ cũng được tương đối (cười).

Vâng, em cảm ơn cô rất nhiều!

❖ **Đoạn đối thoại với cô Trần Lan Anh GVCNL 3A1:**

Chào cô ạ. Có thể giúp em trả lời một số câu hỏi được không ạ?

- Được thôi cô rất sẵn sàng.

Theo cô việc tìm hiểu các THSP và UXSP đối với các tình huống nảy sinh trong công tác GVCNL một cách khoa học có cần thiết không?

- Tất nhiên rồi, cô thấy rất cần thiết.

Trong thực tiễn làm công tác GVCNL thường hay phải xử lí loại THSP nào? loại THSP đó có khó xử lý không?

- Với cô trong công tác CN lớp thì loại THSP xảy ra với GVCNL và tập thể cá nhân HS là thường hay phải xử lý và cũng khó xử lý nhất.

Vậy THSP với cha mẹ HS thì sao ạ? Có khó khăn trong việc xử lý không cô?

- Có chứ, loại TH này cũng hay gặp và cũng tương đối khó khăn đấy. Bởi lẽ nhiều phụ huynh học sinh không nắm được rõ ràng các chủ trương, đường lối, chính sách giáo dục hoặc không có sự hiểu biết một cách khoa học về nội dung, phương pháp giáo dục. Vì vậy các GVCNL phải xử lí sao cho các bậc phụ huynh luôn tin tưởng, gửi gắm con em cho họ và phải làm sao để họ tự giác có trách nhiệm với con em của mình.

Cô đánh giá ra sao về việc giải quyết các THSP trong công tác GVCNL của mình ạ?

- Cô thấy vẫn còn nhiều THSP mình giải quyết chưa được tốt cho lắm.

Vâng, em cảm ơn cô rất nhiều!

❖ **Đoạn đối thoại với cô Lê Thị Tuyết GVCNL 4A4:**

Chào cô, cô thấy công tác chủ nhiệm HS khối lớp 4 có khó khăn không ạ?

- Chào em, tất nhiên là có khó khăn rồi, nhưng cũng không đến mức quá khó (cười).

Vậy chắc hẳn cũng có rất nhiều khó khăn trong việc giải quyết các THSP phải không ạ?

- Ừ, phải.

Vậy cô thường dựa vào kinh nghiệm của bản thân hay đồng nghiệp để xử lý các THSP?

- Cô thường dựa vào kinh nghiệm của bản thân để xử lý.

Vâng. Vậy theo cô việc tìm hiểu các THSP và UXSP đối với các tình huống nảy sinh trong công tác GVCNL một cách khoa học có cần thiết không ạ ?

- Cô nghĩ việc này là vô cùng cần thiết.

Vâng, em cảm ơn cô!

Qua việc trò chuyện, tiếp xúc và trao đổi trực tiếp với ở trường TH Trung Nhị và dựa vào kết quả điều tra tôi nhận thấy rằng phần lớn các GVCNL đều thấy rằng việc tìm hiểu các THSP và UXSP đối với các tình huống nảy sinh trong công tác GVCNL một cách khoa học là rất cần thiết, 100% giáo viên cho rằng cần thiết, không có giáo viên nào xác định là không cần thiết.

100% giáo viên cho biết rằng trong thực tiễn làm công tác GVCNL thường hay phải xử lý loại THSP với cá nhân và tập thể học sinh và đây cũng

là loại THSP mà các giáo viên đánh giá là thường gặp phải khó khăn khi xử lí. Trong những THSP này người giáo viên không những phải xử lí đúng mà còn phải giải quyết sao cho phù hợp với trình độ nhận thức và tâm lí lứa tuổi học sinh Tiểu học để các em dễ hiểu, không băn khoăn thắc mắc, không còn cảm thấy bị giáo viên áp đặt. Việc giáo viên xử lí thỏa đáng với tất cả học sinh sẽ đem lại sự tin tưởng, phấn khởi cho học sinh. Qua đó góp phần hình thành những phẩm chất tốt đẹp trong nhân cách của học sinh.

Bên cạnh đó có 30% giáo viên cho rằng THSP với cha mẹ học sinh cũng thường gây khó khăn cho GVCNL. Bởi lẽ nhiều phụ huynh học sinh không nắm được rõ ràng các chủ trương, đường lối, chính sách giáo dục hoặc không có sự hiểu biết một cách khoa học về nội dung, phương pháp giáo dục. Vì vậy các GVCNL phải xử lí sao cho các bậc phụ huynh luôn tin tưởng, gửi gắm con em cho họ, đồng thời qua xử lí THSP người GVCNL còn phải làm sao cho họ tự giác có trách nhiệm phối hợp giữa gia đình và nhà trường trong việc giáo dục học sinh.

Ngoài ra qua các số liệu thu được cũng cho ta thấy phần lớn các giáo viên dựa theo kinh nghiệm của bản thân để xử lí THSP có 80% giáo viên, có 10% giáo viên thường xử lí các THSP dựa vào kinh nghiệm của các đồng nghiệp và 10% giáo viên dựa vào kinh nghiệm của cả bản thân và của cả đồng nghiệp để xử lí các THSP. Từ số liệu trên ta nhận thấy sự không nhất quán giữa nhận thức với thực tiễn của việc xử lí các THSP. Bởi hầu hết các GVCNL đều đã nhận thức được tầm quan trọng của việc cần phải xử lí các THSP trong công tác giảng dạy của mình là rất cần thiết. Song trong thực tế các giáo viên lại xử lí các THSP chưa khoa học, chủ yếu vẫn dựa vào kinh nghiệm của bản thân và kinh nghiệm của đồng nghiệp. Mặt khác sau khi xử lí các THSP các giáo viên lại không tự nhận thức để đánh giá rút kinh nghiệm cho lần sau. Do vậy hiệu quả chưa cao, chưa có sức thuyết phục.

Qua điều tra thực tế xử lý THSP ở trường TH Trung Nhị- Phúc Yên, tôi nhận thấy rằng việc giúp các GVCNL nắm được các phương án giải quyết các THSP thông qua quy trình xử lý các THSP là vô cùng quan trọng và cần thiết.

CHƯƠNG 3: ĐỀ XUẤT PHƯƠNG ÁN GIẢI QUYẾT MỘT SỐ LOẠI THSP ĐIỂN HÌNH TRONG CÔNG TÁC GVCNL Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC

Xuất phát từ cơ sở lí luận về THSP, UXSP và thực trạng về việc xử lí THSP của GVCNL tại trường Tiểu học Trung Nhì- Phúc yên, Vĩnh Phúc, tôi xin đưa ra một số THSP điển hình ở Tiểu học và đề xuất các phương án giải quyết các tình huống đó. Mục đích của phần này nhằm đưa ra một số tình huống giả định để các GVCNL ở Tiểu học có thể tham khảo, tạo thế chủ động của họ trong công tác GVCNL nói chung và việc xử lí các THSP nói riêng.

3.1. THSP với cá nhân và tập thể học sinh

3.1.1. THSP với cá nhân học sinh.

Tình huống 1: Khi kiểm tra bài cũ, một học sinh lớp bạn chủ nhiệm không có vở bài tập, em đó giải thích rằng mình đã làm bài tập rồi nhưng lại để quên vở ở nhà. Trong trường hợp này bạn sẽ xử lí như thế nào?

Đề xuất phương án giải quyết:

a) Phê bình em đó trước lớp vì tội đã lười học lại còn chối quanh co và cho em đó điểm kém để làm gương cho cả lớp.

b) Gọi em đó lên bảng chữa bài để xác minh em đó đã làm bài tập hay chưa và có biện pháp xử lí tùy theo tình hình.

c) Bắt em đó về nhà lấy vở để chứng minh điều em nói đúng hay không.

=> *Chọn phương án b.*

Tình huống 2: Trước khi giảng bài mới, cô giáo kiểm tra việc làm bài tập ở nhà của học sinh và thấy có một học sinh không làm bài. Cô giáo hỏi nguyên nhân thì được học sinh đó trả lời: “ Thưa cô tối qua nhà em mất điện nên em không làm bài được ạ ”. Nếu là cô giáo đó bạn sẽ xử lí như thế nào?

Đề xuất phương án giải quyết:

a) Phê bình học sinh đó ngay trước lớp, không cần biết em nói đúng hay sai.

b) Không nói gì và giảng ngay bài mới.

c) Nhắc nhở, khuyên bảo học sinh cần “học bài nào xào bài ấy” để không bị động, phụ thuộc vào điều kiện khách quan. Sau đó tế nhị tìm hiểu xem học sinh đó nói có đúng không để khẳng định tính trung thực của em học sinh đó. Nếu học sinh đó thường xuyên không làm bài tập thì sẽ có biện pháp giúp đỡ thích hợp.

=> *Chọn phương án c.*

Tình huống 3: Trong lớp 4A khi cô giáo đang giảng bài thì có một học sinh đứng dậy hỏi cô một câu hỏi trong phạm vi bài cô đang dạy, câu hỏi rất khó và cô không thể trả lời ngay được. Nếu bạn là cô giáo đó, bạn sẽ xử lý như thế nào?

Đề xuất phương án giải quyết:

a) Yêu cầu học sinh đó ngồi xuống và không được làm ảnh hưởng đến giờ học của cả lớp (không đề cập đến câu hỏi của học sinh).

b) khen câu hỏi của em đó hay và nói rằng đây cũng là câu hỏi cô định đưa ra để cả lớp suy nghĩ và giờ sau cùng nhau giải quyết.

c) Yêu cầu học sinh đó về xem lại kiến thức và tự giải quyết lấy.

=> *Chọn phương án b*

Tình huống 4: Trong giờ học, cô giáo gọi em Hải trả lời câu hỏi. Em Hải đứng lên không nói gì mà chỉ im lặng, mắt mở tròn xoe nhìn cô giáo chằm chằm miệng mím chặt và chân tay không cử động. Trước tình huống này, nếu là cô giáo đó bạn sẽ xử lý như thế nào?

Đề xuất phương án giải quyết:

a) Nhắc lại câu hỏi, nếu em Hải vẫn không trả lời thì mắng em trước lớp.

b) Cho em Hải ngồi xuống ngay và không để ý đến em nữa.

c) Nhắc lại câu hỏi và động viên em trả lời. Nếu em vẫn không trả lời thì cô gọi em khác khác hơn trả lời, sau đó cô yêu cầu, khích lệ em Hải nhắc lại câu trả lời của bạn. Nếu em nhắc lại được thì cho em ngồi xuống, sau đó tìm nguyên nhân để có biện pháp giúp đỡ thích hợp.

=> *Chọn phương án c.*

Tình huống 5: Lớp 4B có phong trào thi đua “vở sạch, chữ đẹp” đã được học sinh nhiệt tình hưởng ứng. Sau khi kiểm tra vở xong, cô giáo ghi đầu bài của tiết học lên bảng. Em Long cặm cụi, cẩn thận ghi đầu bài mới vào cuốn vở sạch sẽ của mình. Bỗng cô giáo nhận ra mình đã ghi nhầm bèn thông báo cho học sinh và ghi lại đầu bài lên bảng. Em Long cảm thấy bực bội xé ngay trang vở vừa mới viết và cầu nhàu nói: “Viết như vậy mà cũng viết”. Cô giáo cũng nghe thấy điều đó. Trong tình huống này, nếu là cô giáo đó bạn sẽ xử lý như thế nào?

Đề xuất phương án giải quyết:

a) Cô lơ đi coi như không nghe thấy.

b) Quay lại hỏi xem học sinh nào vừa nói và phê bình học sinh đó trước lớp.

c) Nhận sự sơ suất của mình trước các em, nhưng đồng thời phân tích những sai sót của của em, đồng thời nhắc nhở, chỉ ra sự không đúng trong hoạt động vừa rồi của em.

=> *Chọn phương án c.*

Tình huống 6: Trong lớp có một học sinh giỏi, những bài tập mà giáo viên giao cho cả lớp em đó chỉ làm xong trong chốc lát nên sau khi làm bài xong thường quay ngang, quay dọc, ảnh hưởng đến các bạn khác xung quanh. Làm thế nào để dạy và giúp đỡ em học sinh này đồng thời không làm ảnh

hưởng đến các em khác. Là GVCNL, trường hợp này bạn sẽ xử lý như thế nào?

Đề xuất phương án giải quyết:

a) Ra bài tập khó hơn, đòi hỏi kiến thức cao hơn cho riêng em học sinh đó.

b) Gọi em đó lên chữa bài cho cả lớp, để tránh làm ảnh hưởng đến các bạn khác xung quanh.

c) Giới thiệu cho em đó một loại sách đọc thêm, khuyến khích em đó làm các bài tập trong sách nâng cao, đồng thời nhắc nhở em đó một cách nhẹ nhàng.

=> *Chọn phương án c.*

Tình huống 7: Trong khi giảng bài, có một học sinh thường hay nói lại lời của bạn. Bạn sẽ xử lý như thế nào trong tình huống này?

Đề xuất phương án giải quyết:

a) Lờ đi coi như không có chuyện gì xảy ra và cứ tiếp tục giảng bài.

b) Tạm dừng bài giảng, mắt hướng về phía em học sinh đó nói nhẹ nhàng để cả lớp nghe thấy: “Điều em nói là thừa vì các bạn trong lớp nghe lời thầy giảng hơn là nghe em nói”.

c) Nổi nóng, gọi học sinh đó đứng dậy rồi tiếp tục giảng bài.

=> *Chọn phương án b.*

Tình huống 8: Bạn đang giảng bài, có 2 học sinh nam do hiểu động nên đánh nhau. Bạn sẽ xử lý như thế nào trong tình huống này?

Đề xuất phương án giải quyết:

a) Gọi hai học sinh đó lên bắt đứng nghiêm cạnh bàn cô giáo, sau đó tiếp tục giảng bài.

b) Đuổi hai học sinh đó ra khỏi lớp không cần giải thích gì thêm.

c) Nghiêm nét mặt, yêu cầu một trong hai học sinh chuyển sang chỗ ngồi ở bàn khác rồi tiếp tục giảng bài.

=> *Chọn phương án c.*

Tình huống 9: Trong lớp 2A có một học sinh rất hiếu động. Trong giờ học em thường hay giật tóc, kéo áo, đánh các bạn xung quanh,...là GVCN lớp 2A bạn sẽ xử lý như thế nào?

Đề xuất phương án giải quyết:

a) Chuyển học sinh đó lên bàn đầu để giáo viên dễ quản lý và không trêu các bạn được nữa.

b) Phạt học sinh đó lên đứng góc lớp.

c) Nhắc nhở học sinh đó không được trêu bạn nữa

=> *Chọn phương án a.*

Tình huống 10: Trong lớp 5A do cô giáo Lan chủ nhiệm có một em học sinh vốn học rất khá và chăm chỉ, nhưng thời gian gần đây điểm của em đó sút kém lạ thường và em thường không hoàn thành bài tập về nhà. Nếu bạn là cô giáo Lan bạn sẽ làm gì?

Đề xuất phương án giải quyết:

a) Thờ ơ, không quan tâm vì chắc dạo này gia đình em có việc gì, vài hôm nữa chắc em sẽ học tốt lại như trước.

b) Tìm hiểu nguyên nhân, thăm hỏi gia đình học sinh đó và cũng phối hợp động viên giúp đỡ em ...

c) Nhắc nhở, phê bình em những lúc em không hoàn thành bài tập về nhà.

=> *Chọn phương án b.*

3.1.2. THSP với tập thể học sinh

Tình huống 1: Trong trường quy định bắt buộc phải mặc đồng phục vào giờ chào cờ đầu tuần. Tuy nhiên một vài em thỉnh thoảng vẫn không chịu

chấp hành điều này làm ảnh hưởng đến thi đua của cả lớp. Là GVCNL bạn sẽ làm gì để các em đó nghiêm túc chấp hành nội quy của nhà trường?

Đề xuất phương án giải quyết:

a) Thường xuyên gọi những em đó lên bảng để kiểm tra bài cũ, cố ý cho những câu hỏi khó để cho những học sinh đó điểm kém, như vậy các em sẽ chừa cái tật chống đối.

b) Nhắc nhở chung cả lớp: “ Các em phải nghiêm chỉnh chấp hành nội quy của nhà trường, phải mặc đồng phục đi học. Nếu bạn nào có lí do đặc biệt hoặc có khó khăn gì phải nói với cô để tìm cách giải quyết chứ đừng để ảnh hưởng đến cả lớp. Nếu không có lí do chính đáng thì cô sẽ xử phạt”.

c) Gọi những học sinh đó đứng dậy và cảnh báo trước lớp, yêu cầu về nhà viết bản kiểm điểm và có chữ kí của cha mẹ.

=> *Chọn phương án b.*

Tình huống 2: Trong giờ sinh hoạt ở lớp 5C thầy Hùng đề nghị các học sinh trong lớp phát biểu ưu và nhược điểm của lớp trong tuần qua. Khi thầy giáo vừa nói xong, em Cường nhanh mồm nhanh miệng giơ tay xin phát biểu ý kiến: “Thưa thầy. bạn Tú và bạn Mạnh các bạn ấy bảo cóc sợ thầy ạ!”. Trước tình huống đó, nếu là thầy Hùng bạn sẽ xử lí như thế nào?

Đề xuất phương án giải quyết:

a) Thầy bình tĩnh nghe cả lớp phát biểu xong mới hỏi các em: “Thầy cô giáo có điều gì để các em phải sợ nào?”. Sau đó, thầy phân tích để cả lớp hiểu rằng thầy, cô giáo chỉ mong muốn các em kính trọng, lễ phép chứ không muốn các em phải sợ. Cuối cùng thầy khẳng định em Tú và Mạnh nói đúng, nhưng nhắc nhở cách ăn nói như thế của các em là không được đẹp.

b) Thầy không nói gì, coi câu nói đó chỉ là trò nghịch ngợm của trẻ con.

c) Thầy gọi 2 em đó đứng lên và hỏi xem có đúng em nói như vậy không. Sau đó phê bình em là hư hốn.

=> *Chọn phương án a.*

Tình huống 3: Lớp 3C vốn rất trầm, trong giờ học các em không mấy khi phát biểu và cũng không hăng hái tham gia vào các hoạt động của lớp. Là GVCNL đó, bạn sẽ làm thế nào để khuấy động phong trào của lớp.

Đề xuất phương án giải quyết:

a) Mặc kệ cứ để các em như vậy, công việc của giáo viên là chỉ dạy cho hết bài hết giờ.

b) Có biện pháp động viên, khích lệ các em khi các em phát biểu hay tham gia một hoạt động của lớp; tổ chức các trò chơi, các buổi ngoại khóa và khuyến khích các em tham gia các phong trào chung của trường đề ra.

c) Yêu cầu các em phải hăng hái phát biểu, tích cực phát biểu bài trong giờ học và phải tham gia các hoạt động của lớp, trường nếu không sẽ cho điểm kém và hạ hạnh kiểm.

=> *Chọn phương án b.*

Tình huống 4: Khi mới nhận lớp chủ nhiệm, trong ngày đầu tiên ra mắt với học sinh cả lớp các em đề nghị cô hát tặng cả lớp một bài hát nhưng bạn lại không có năng khiếu trình lĩnh vực này. Là GVCNL trong tình huống này bạn sẽ làm như thế nào?

Đề xuất phương án giải quyết:

a) Nói với học sinh: “Cô xin lỗi các em, cô hát không hay nên cô sẽ đọc cho các em nghe một bài thơ mà cô nghĩ là các em rất thích.”

b) Vui vẻ nhận lời và hát một bài hát cho dù không hay nhưng với tất cả lòng nhiệt tình của mình.

c) Nói với học sinh là bạn không biết hát, lờ đi và chuyển sang việc khác.

=> *Chọn phương án a.*

Tình huống 5: Trong giờ ra chơi, một học sinh lớp 3 thưa cô giáo: “Bạn Cường cứ bảo em và Thu Hương yêu nhau ạ”. Bạn sẽ giải quyết thế nào trong tình huống này?

Đề xuất phương án giải quyết:

- a) Gọi em Cường đến, nghiêm khắc phê bình.
- b) Lảng sang việc khác coi như không nghe thấy.
- c) Gọi các bạn lại rồi hỏi một học sinh: “Trong lớp ta, bạn nào ghét bạn nào?” (học sinh trả lời). Cô hỏi tiếp: “Thế là bạn của nhau các em có thương yêu nhau không? LÀ bạn của nhau sống trên một đất nước cùng học chung một mái trường, một lớp học mà không yêu quý nhau là một điều đáng trách ” (học sinh trả lời). Bạn này yêu mến bạn kia là lẽ thường tình. Các em có đồng ý với cô không nào? Các em sẽ trả lời: “Thưa cô đồng ý ạ”.

=> *Chọn phương án c.*

Tình huống 6: Bình thường, trong những giờ dạy học của cô giáo Nhung, học sinh rất hăng hái phát biểu ý kiến. Nhưng giờ học hôm nay có đoàn kiểm tra về dự giờ, mặc dù cô giáo đã dặn dò và chuẩn bị cho các em rất chu đáo, vậy mà khi cô giáo đặt câu hỏi, cả lớp không ai giơ tay, kể cả với câu hỏi dễ nhất. Nếu là cô giáo Nhung lúc đó, bạn sẽ xử lý như thế nào?

Đề xuất phương án giải quyết:

- a) Chỉ định một số em khá đứng lên trả lời một số câu hỏi đặt ra và sau giờ học mắng cho cả lớp một trận.
- b) Gọi một số học sinh khá lên và gợi ý cho các em trả lời, nếu em đó trả lời tốt thì cho điểm cao để khuyến khích các em khác phát biểu. sau buổi học bạn gặp cả lớp để tìm hiểu nguyên nhân các em không phát biểu ý kiến xây dựng bài trong giờ học và từ đó giúp kinh nghiệm trong công tác sư phạm của mình

c) Sau khi hỏi một số câu, nhận thấy tình trạng cả lớp không ai giơ tay thì cô giải thích và trả lời luôn. Sau đó cô không hỏi gì nữa.

=> *Chọn phương án b.*

Tình huống 7: Học sinh lớp bạn chủ nhiệm phàn nàn rằng: “Cô giáo dạy Âm nhạc lớp mình hát không hay. Cô nhờ cô khác dạy đi ạ!. Nếu là GVCN lớp đó bạn sẽ xử lí như thế nào?

Đề xuất phương án giải quyết:

a) Lờ đi coi như không nghe thấy.

b) Nói với học sinh nhà trường đã phân công nên không nhờ giáo viên khác được.

c) Giải thích cho học sinh hiểu hát hay là do chất giọng của mỗi người. Cô giáo dạy hát nhạc hát không hay nhưng cô dạy đúng và hay thì các em cũng có thể hát đúng và hay được và khuyên học sinh nên tôn trọng giáo viên và tiếp tục học cô.

=> *Chọn phương án c.*

Tình huống 8: Đầu năm học bạn được giao làm GVCN lớp 4B. Các học sinh trong lớp muốn cô thay đổi lớp trưởng. Một số học sinh bầu bạn Thắng vì Thắng học giỏi nhất lớp nhưng làm lì ít nói. Một số học sinh khác lại bầu Dũng, hoạt bát, thích hoạt động tập thể nhưng chỉ là học sinh khá. Là GVCNL bạn sẽ chọn ai?

Đề xuất phương án giải quyết:

a) Chọn Thắng vì cho rằng Thắng học giỏi nhất lớp sẽ được các bạn nể và phục.

b) Chọn Dũng vì cho rằng trong hoạt động tập thể cần có người hoạt bát, năng động, thích tham gia các hoạt động tập thể như em.

c) Lấy ý kiến của học sinh cả lớp theo hình thức biểu quyết. Em nào được sự tín nhiệm của lớp cao hơn sẽ được chọn.

=> *Chọn phương án c.*

Tình huống 9: Cô Lan chủ nhiệm lớp 5A. Lớp của cô hầu hết đều rất ngoan và lễ phép. Tuy nhiên, cũng có một số các em nam nghịch ngợm, lười học, hay bị cô giáo phê bình.

Nhiều lần, khi gặp những em học sinh này trong sân trường, cô Lan nhận thấy học sinh của mình thường lảng tránh, giả vờ nhìn đi chỗ khác để không phải chào cô.

Nếu là cô Lan, bạn sẽ làm như thế nào?

a) Không nói gì vì cho đó là những học sinh hư hỏng, vô văn hoá, không thể giáo dục được.

b) Coi như không có chuyện gì vì cho đó là chuyện bình thường, bây h học sinh hầu hết là vậy.

c) Không nói gì nhưng nhân buổi học nào đó có thể khéo léo kể một câu chuyện tương tự để giáo dục các em.

3.2. THSP với các giáo viên khác trong trường.

Tình huống 1: Trong một giờ giảng của giáo viên A, giáo viên B đến dự giờ và đã phát hiện bài giảng của giáo viên A có một số sai sót về kiến thức. Nếu

là giáo viên B bạn sẽ xử lí như thế nào?

Đề xuất phương án giải quyết:

a) Sau giờ giảng góp ý trực tiếp với giáo viên A.

b) Lờ đi coi như không có chuyện gì.

c) Đưa ra tổ chuyên môn góp ý.

d) Nói thẳng luôn trước học sinh về sai sót của giáo viên A.

=> *Chọn phương án a.*

Tình huống 2: Là giáo viên mới ra trường và được phân công làm chủ nhiệm lớp 4B. Khi đang chuẩn bị bắt đầu một giờ giảng thì Hiệu trưởng và

các giáo viên trong BGH, tổ chuyên môn đến dự mà không báo trước. Nếu là giáo viên đó bạn sẽ xử lý như thế nào?

Đề xuất phương án giải quyết:

- a) Mời Hiệu trưởng và các giáo viên khác vào dự giờ.
- b) Từ chối với lí do không được báo trước.
- c) Vẫn mời vào dự giờ, sau đó nhân cuộc họp rút kinh nghiệm góp ý với Hiệu trưởng về việc không được báo trước là sẽ có dự giờ để chuẩn bị tốt hơn.

=> *Chọn phương án c.*

Tình huống 3: BGH đề ra một số chủ trương mà bạn thấy không phù hợp với thực tế lớp bạn chủ nhiệm. Bạn sẽ xử lý như thế nào trong tình huống này?

Đề xuất phương án giải quyết:

- a) Nói với BGH sẽ thực hiện tốt nhưng thực tế làm qua loa, đại khái.
- b) Thực hiện miễn cưỡng.
- c) Trình bày với BGH về tình hình thực tế của lớp bạn chủ nhiệm để BGH có chủ trương phù hợp hơn.

=> *Chọn phương án c.*

Tình huống 4: Trong lớp của giáo viên A chủ nhiệm có học sinh B là con của giáo viên C – người cùng trường với giáo viên A. Đến khi chuẩn bị thi học kì, giáo viên C đã đến gặp giáo viên A nhờ giúp đỡ con mình đạt kết quả tốt nhất. Nếu là giáo viên A bạn sẽ giải quyết như thế nào?

Đề xuất phương án giải quyết:

- a) Nói với giáo viên C rằng: “Hãy yên tâm vì sự tích cực học tập của B thì em sẽ có kết quả tốt”.

b) Giáo viên A dành một thời gian để phụ đạo, giải đáp những thắc mắc của học sinh B (trong chuẩn mực cho phép) giúp em nắm được bài tốt hơn để đạt kết quả cao trong kì thi học kì.

c) Nói với giáo viên C hãy thông cảm cho bạn, vì bây giờ bạn không thể làm gì được.

=> *Chọn phương án b.*

3.3.THSP với cha mẹ học sinh

Tình huống 1: Trong lớp bạn chủ nhiệm có một học sinh rất nghịch ngợm cá biệt bạn đã nhiều lần khuyên bảo em đó vẫn không có chuyển biến gì, em đó lại là con của đồng chí chủ tịch huyện. Trong trường hợp này bạn sẽ giải quyết như thế nào?

Đề xuất phương án giải quyết:

a) Mời đồng chí chủ tịch huyện đến để thông báo tình hình của con em đồng chí và bàn cách giải quyết.

b) Đưa ra tập thể lớp góp ý, bàn bạc tìm cách giải quyết.

c) Đưa ra hội đồng kỉ luật của nhà trường.

=> *Chọn phương án a.*

Tình huống 2: Nhân ngày 22/12 bạn huy động học sinh lớp mình tham gia một số hoạt động nhân đạo, từ thiện để ủng hộ gia đình thương binh liệt sĩ. Phụ huynh lớp bạn tỏ ra không bằng lòng, không ủng hộ chủ trương đó. Bạn sẽ xử lí như thế nào trong tình huống này?

Đề xuất phương án giải quyết:

a) Nói với phụ huynh đó là chủ trương do nhà trường đề ra và học sinh phải thực hiện nếu không sẽ hạnh kiểm chưa tốt.

b) Không nói gì với phụ huynh và cho các em không tham gia bị hạnh kiểm chưa tốt.

c) Lựa lời trao đổi với phụ huynh học sinh để phụ huynh hiểu được đây là một chủ trương đúng và khuyến khích phụ huynh nên cho các em tham gia.

=> *Chọn phương án c.*

Tình huống 3: Bạn là GVCN đang cùng một số học sinh đến thăm nhà một học sinh nghỉ học mấy hôm nay, khi đến ngõ thì nghe thấy tiếng quát tháo từ trong nhà vọng ra: “Thầy nào, cô nào dạy mà mà mà láo thế, ngu thế?”. Bạn sẽ làm gì trong tình huống này?

Đề xuất phương án giải quyết:

a) Bỏ về không vào nữa.

b) Vẫn vào nhà thăm học sinh đó bình thường. Có thể đó là một câu cửa miệng chứ không có ý gì. Không để cái tôi của mình quá lớn.

c) Tươi cười bước vào, nói chuyện tự nhiên, liên tục đá xoáy nếu có thể.

=> *Chọn phương án b.*

Tình huống 4: Một học sinh sắp bị đưa ra xét ở Hội đồng kỷ luật. Phụ huynh là người có chức vị chủ chốt ở địa phương đến đề nghị bạn với tư cách là giáo viên chủ nhiệm xin với Hội đồng kỷ luật chiếu cố và “cho qua”. Nếu là giáo viên chủ nhiệm, bạn ứng xử thế nào với vị phụ huynh đó?

Đề xuất phương án giải quyết:

a) Giáo viên chủ nhiệm đề nghị với phụ huynh đó lên thẳng hiệu trưởng để trình bày ý kiến.

b) Nhận là sẽ trình bày đề nghị của gia đình trước cuộc họp Hội đồng kỷ luật.

c) Tóm tắt lại khuyết điểm trầm trọng mà học sinh vi phạm. Đề nghị gia đình cùng thống nhất với giáo viên chủ nhiệm đánh giá mức độ vi phạm và biện pháp kỷ luật cần thiết, coi đó là biện pháp giáo dục để em học sinh có dịp “tỉnh ngộ” rút kinh nghiệm và sửa chữa khuyết điểm.

=> *Chọn phương án c*

PHẦN 3: KẾT LUẬN

Đứng trước yêu cầu của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, đòi hỏi phải có những con người năng động sáng tạo, có đức có tài. Việc đào tạo thế hệ trẻ trở thành những con người theo mục tiêu giáo dục là trách nhiệm của toàn Đảng, toàn dân nhưng trước hết là của ngành giáo dục, mà đi đầu là giáo dục bậc Tiểu học.

Mục tiêu của giáo dục Tiểu học không những là truyền thụ tri thức, vốn hiểu biết cho học sinh mà còn phải hình thành và phát triển nhân cách cho các em. Muốn vậy người giáo viên Tiểu học phải có cách UXSP thật khéo léo, tế nhị, tránh thái độ cứng nhắc, áp đặt. Chính vì vậy tìm hiểu thực trạng về việc xử lý các THSP trong công tác GVCNL của giáo viên ở trường Tiểu học là một việc làm cần thiết và vô cùng quan trọng, góp phần đem lại hiệu quả cao trong giáo dục học sinh Tiểu học, đặt nền móng cho toàn bộ sự hình thành và phát triển nhân cách con người.

Nhận thức được ý nghĩa sâu sắc đó, tôi đã tìm hiểu và nghiên cứu đề tài: ***“Tìm hiểu thực trạng về việc xử lý các tình huống sư phạm trong công tác GVCNL tại trường Tiểu học Trung Nhị Thị xã Phúc Yên, Vĩnh Phúc”***

Nội dung đề tài đã đề cập đến một số vấn đề sau:

❖ Tìm hiểu, nghiên cứu cơ sở lí luận: các vấn đề lí luận về THSP và UXSP; các vấn đề lí luận về công tác GVCNL và việc xử lý THSP trong công tác GVCNL trong trường Tiểu học.

❖ Tìm hiểu thực trạng việc xử lý THSP trong công tác GVCNL ở trường tiểu học Trung Nhị- Phúc Yên, Vĩnh Phúc:

- + Tìm hiểu thực trạng nhận thức của giáo viên về việc xử lý THSP trong công tác GVCNL
- + Tìm hiểu các loại THSP thường xảy ra ở trường Tiểu học mà GVCNL cần phải xử lý trong quá trình thực hiện công tác GVCNL.

+ Tìm hiểu về việc xử lý THSP trong công tác GVCNL của giáo viên trường tiểu học Trung Nhị- Phúc yên, Vĩnh Phúc.

Hệ thống hóa và giới thiệu một số quy trình xử lý các THSP nhằm nâng cao hiệu quả công tác GVCNL ở trường Tiểu học.

+ Theo quy trình của tác giả Nguyễn Đình Chinh trong “Thực hành giáo dục Tiểu học”.

+ Theo quy trình của tác giả Phan Thế Sùng và Trần Ngọc Diêm trong “Nhận thức ứng xử với những tình huống giáo dục ở nhà trường phổ thông”.

+ Từ hai quy trình trên đưa ra quy trình chung.

Dựa trên kết quả thu được về thực trạng xử lý các THSP trong công tác GVCNL và quy trình xử lý các THSP tôi xin được đề xuất một số phương án giải quyết THSP điển hình nhằm nâng cao hiệu quả xử lý các THSP trong công tác GVCNL ở trường Tiểu học.

+ THSP với cá nhân và tập thể học sinh.

+ THSP với các giáo viên khác trong trường.

+ THSP với cha mẹ học sinh.

Trong quá trình thực hiện và hoàn thiện khóa luận này, chắc chắn không tránh khỏi những sai sót. Vì vậy tôi rất mong nhận được sự đóng góp quý báu của các thầy cô giáo và các bạn để đề tài của tôi được hoàn thiện hơn.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Hoàng Anh, Đỗ Thị Châu (2005), 300 tình huống giao tiếp sư phạm, NXBGD Hà Nội.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2000), Điều lệ trường Tiểu học, NXB Hà Nội.
3. Nguyễn Văn Cảnh (2002), Xây dựng hệ thống bài tập tình huống giáo dục và một số lời giải theo quy trình, báo cáo khoa học cấp trường, ĐHSP Hà Nội 2
4. Nguyễn Đình Chính (1995), Thực hành giáo dục học, NXB Hà Nội.
5. Nguyễn Đình Chính, Nguyễn Văn Lũy, Phạm Ngọc Uyên (2006), Sư phạm học Tiểu học, NXBGD Hà Nội.
6. Đặng Vũ Hoạt, Hà Thế Ngữ (1998), Giáo dục học (tập 2), NXBGD Hà Nội.
7. Nguyễn Văn Hộ, Trịnh Trúc Lâm (2002), Ứng xử sư phạm, NXB ĐHQG Hà Nội.
8. Hoàng Phê (chủ biên 2000), Từ điển Tiếng Việt, NXBGD Hà Nội.
9. Nguyễn Ngọc Quang (1998) M.I.Macmutow – Lí luận dạy học, NXBGD Hà Nội.
10. Vũ Mạnh Quỳnh (2006), Ứng xử sư phạm những điều cần biết, NXB ĐHQG Hà Nội.
11. Phan Thế Sung, Trần Ngọc Diêm, Nhận thức ứng xử với những tình huống giáo dục ở nhà trường phổ thông, NXB Hà Nội.
12. Phan Thế Sung (1995), Nghệ thuật ứng xử với những tình huống trong quản lí giáo dục, NXB Hà Nội.
13. Hà Nhật Thăng, Đào Thanh Âm (1998), Lịch sử giáo dục Thế giới, NXBGD Hà Nội.

14. Hoàng Yên, Mạnh Quỳnh (2006), Nghệ thuật ứng xử sư phạm, NXB ĐHQG Hà Nội.
15. Hoàng Yên, Mạnh Quỳnh (2006), Ứng xử sư phạm với học sinh Tiểu học, NXB ĐHQG Hà Nội.

PHỤ LỤC

Hệ thống câu hỏi điều tra:

1. Việc tìm hiểu các THSP và UXSP đối với các tình huống nảy sinh trong công tác GVCNL một cách khoa học có cần thiết không?
2. Trong thực tiễn công tác GVCNL thường hay gặp phải loại THSP nào? Loại THSP đó có khó xử lý không?
3. Các GVCNL dựa vào đâu để xử lý các THSP? (dựa vào kinh nghiệm của bản thân hay của đồng nghiệp).
4. THSP với cha mẹ HS có gây khó khăn cho GVCNL không? Nếu có thì khó khăn ra sao?
5. Tự đánh giá về việc xử lý và giải quyết các THSP của mình đã hợp lý và đạt hiệu quả chưa?

